

Zirhtupawl Khihmuhtu

Biblethu Level 1 le 2

C Series
Zirnak 1-6

Bible Educational Services

Registered Charity UK (No 1186004)

Tumtah Mi

Leitlun pumhuap a ra lai ding mi san hrang Jesu Khrih thutak thlén dingih pehtlaihawkternak hrang Bible zir ding mi suahsak hi a si.

Duhthusam

Leitlun pumhuap ih pumpeaw mi hnaṭuanpipawl bāwm le Ქansoternak ah anmai Ქawng rori in zirdān ding kan timlam mi thawn a ra lai ding mi san thlenpi dingah a si.

THUTLANGPI THEIHERNAK

BES in ziang a tuah:-

BES (Bible Educational Services) cun “Biblethu”, “Nun Thar” le “Sarkhawmtupawl” (Gleaners) ti mi Bible zirnak peksuah le UK le ram dangdangih Carek Bible Tlawng (Postal Bible Schools) le BES Bible zirnak hmangtu pawlkāwmpawl va tlawnnak, thurawn peknak in le *training* peknak pawl ih va bāwm hna a Ქuan. Culawng si loin, BES cun himi Bible zirnak lehlin, mawi zetih an leh mi tawlrelsak, namsak le zemsuahnak hna cu leitlun ram dangdangih pawlkāwm dangdang hnenah a Ქuan. Himi zirnak cu a lak in tlawncta hnenah pek a si.

Biblethu ti mi Bible zirnakpawl hi a hmaisabik ah Southern Ireland ah kum 60 liam zo ah man a rak si. BES (Bible Educational Services) cun English in le ram dang Ქawngpawl in Biblethu zirnak cekfelnak hna a Ქuan vivo.

Biblethu zirnakpawl hi A4 cahnah ih nam Ქheu mi a si ih, zarh li ah vei khat suah a si Ქheu. Cutin a zirtu tlawnctapawl in an zirnak cahnah asilole cabu kha BES Bible tlawnkah hmat cek dingin an kuatsal. Tu naite in Belfast khua ih um Every Home Crusade (Revival Movement) in A5 cahnah hmangin thla ruk hrang zirnak cu cabu in in namsak ih, cutin kawhhran le Bible tlawnpgawl ih hman a remcang deuh ngaingai. Cuti vekih namsaktu kan neih hi Pathian kan thangt1at ngaingai a si.

BES Bible zirnak hi phun dang zet a si, inn ah siseh, kawhhran ah siseh, tlawngh ah siseh zir thei dingih timlam mi an si. Zir ding mi a sangsang tein kum 20 tiang lai zir ding daih ih tuah mi a si. An kum izirin a level a level ih zir ding mi zirnak timlam an si. Tualleng tlawncta hrang- level 0, kum5-7 hrang-level 1, kum 8-10 hrang-level 2, kum 11-13 hrang-level 3, kum 14-16 hrang-level 4 tiih zirnak timlam an si. Level kip hrangah kum 3 sung zir ding a um (cahmai 4 nak zoh aw). Nauhak kum izirin timlam mi a si ko nân, nauhak hrekhat cu cathiam le thluak cak hleice khal an um thei ih, zamrang deuh khalin zir theitu an um ding. Biblethu ti mi zirnak hmanrua hin Nauhakpawl Pathian Kamsuakthu le Bible thuanthupawl zir thei nak can remcang a pe hai, cuih an zir mi thupawl cu an nun ih Ქul mi le hman thei mi, an nun lam tluan hruaitu ding an si.

Mirang ca ih zir a duhtupawl hrangah BES website – www.besweb.com asilole *International Secretary* hnen ihsin zir ding mi zirnak ngah theih an si. Ქawng dangdang khalin BES website an hngah theih a si.

BES Pehthlaihnak ding Address

International le Northern Ireland Secretary (stockist of all lessons)

37a Belmore Street, Enniskillen, Northern Ireland BT74 6AA

Phone: 00 44 286 632 2462

UK Secretary

Mr Stephen Gillham

Email: stephen.gillham@besweb.com

Web address: www.besweb.com

Email address: info@besweb.com

Myanmar Address

Mr Timothy Sui Lian Mang, Biblical School of Theology, SweLynban, No 156,

Hlaingtharyar, Yangon, Myanmar

Phone: 095103980

Email: timothysuilianmang@gmail.com

ZIRHTUPAWL KAIHRUAITU

A thawk pekte ahcun Biblethu timi Bible zirnak hi Carek ih kuatawk i zirnak Carek Bible Tlawng (Postal Bible School) hrangih timlam le din mi Bible zirnak a si. Asinan Carek thatlonak ram, thimnakah India ram le Africa ram tivek ah hi Bilel zirnak hi an hmang nasa. Zirtupawl kaihruaitu timi cabu hi cuvek hmun le ram ih um, Biblethu timi Bible zirnak hmangtupawl hrangih suah mi a si. Himi Zirhtupawl Kaihruaitu timi cabu hi level 0, 1 le 2, kum 5-10 hrangih timlam mi a si. Level 0 zirnak cu zir theih ding ih nam mi a si lo. BES website sungah free in nan download thei.

Zirnak Kaihruaitu hin Biblethu zirnak ih a hman mi Bible bung le cāng thotho a hmang. Biblethu zirnakpawl le Zirnak Kaihruaitu cabu hi zarh tin hrangih timlam mi an si. April thla ih zir ding mi cu thosal thu thawn pehparaw mi thu an si ih, December thla ih zir ding mipawl cu Khrismas thu thawn an pehpar aw.

Hmun hrekkhat ah A4 cahnah ih nam mi zirh tin hrang zirnak an hmang ih, hmun hrekkhat ah cun A5 cahnah hmangih cabute ih suah mi zirnak 24 um mi an hmang. A tlangpithuin zirhtu in thla tin A4 cahnah ih nam mi zirnakpawl a pesuak ding ih, zarh tin tlawngtapawl in an zirnak Biblethu cu inn ah an tlun pei ih, zarh khat hnuah an run kengsal ding. Cutin thla khat hnu ah Saya cun tlawngtapawlih zirnak cahnah a cek thluh ding ih, hmat a pe ding, cule tlawngtapawl hnenah a pekir thluh ding.

Cabute ih suah mi hmangtu cun zirnak pakhat a cem tinten cabu cu lakkawm salin a cek ding a si. Asinan hmun tampi ah cumi cu thil harsa zet, thil cang thei lo tluk a si. Tlawng phun ih zirnak tuah asile, saya in a phi hman ngan thluh sehla, tlawngtapawl kha an cabu thleng awter thluh in, saya ih tuah mi a phi hman kha saya in a sim hai pei ih, an rualpi cabu sungih an phi mipawl kha a hman le hman lo an ceksak ding. Cutin hmat khal an pecih ding. Hmat pekdān le käwmdan khal ṭhatten simfiang ding an si. Thla khat cem zawnih saya ih fakselnak ti mi te ah khan saya in tlawngta ziang tlukin a ṭhangso, a ṭumsuk ti mi ngannak ding tuah mi ah khan ngansak tengteng ding a si. Thla ruk zirnak a ṭheh tikah certificate te khal pekcih ding a si.

SAYA HRANG TIMLAMNAK

Sayapawl in anmai ruahnak le tha an ti mi hmannak um lo ko tuah kan tum lo. Kan tarlāng ding mipawl tidan lawng hman ding tinak a si lo ih, hitin teh ti uhla a tha pei maw tiih ruahnak peknak fang men a si.

- **Thuanthu kha theifiang zet aw** – Saya cu Bible thuanthu le Biblethu zirnak thu kha theifiang zet seh. Biblethu zirnak thupawl kha saya cun siar cia in, thei thluh cia seh. Zirnak kip hrangih kaihruaitu kan pek mi kha saya cun ṭhatten siar in ruat seh.
- **Zir ding mi kha theithiam cia thluh aw.** – Zirnak kip i tluntabik ah khin “Kan zir rero lai” ti mi ṭheh ah zirnak ih tumtah mi pahnih nauhakpawl in saya ih zirhnak a ṭheh le Biblethu zirnak an tuah ṭheh tikh an theifiang ding mi na hmu ding. A pakhatnak zirnak ih tumtah mi cu thuanthu theihnak a si ih, a pahnihnak cu an theih mi ruat dingin, nunpi le thungrulhnak tuah tengteng dingih thapek hi a si. Zirnak ih tumtah mi cu zirlai mi sungih a thupitnak thu hlawm fiang zetih phawrhsuah le zirhtupawl in rem an ti asile an zirh rero laiah thlirkirsalnak phun in a hmanpi thei a si.
- **Theihter aw** – Zirnak hmuahmuah kha, nauhakpawl an nun ih an tawnteh mi in kan thawk. Zir ding mi thuanthu kha nauhakpawl hnenah theiternak, tawthawhnak a phunphun kan hmang.
- **Zirh aw** – Thuanthu ihsin a Tawhfung bik kan lasuak. Saya in thuanthu a sim tikah khaih thu kha sim lohli lo dingin kan duh, cuhnakin khai thuanthuih tawhfung kha an lunglut ding zawngin thuanthu a sim tikah sim sawn seh. Nauhakpawl in thuanthu ihsin zir ding mi an theih ding kha Saya in a tum pei ih, khaih thuanthu kha an nun ih an thungrulhdān ding khal an thinlung ih ruat thiam dingin a tum pei. A remcandān in thuanthu kan sim tikih simfiang ding mi kha “cafang tlu” in kan ngan ding.
- **Zir aw** – Thuanthu kip ah Bible Cāng pawimawh hril mi na hmu ding. Vawi hniih khat ah cun Bible Cāng pawimawh pahnih khal na hmu ding, ziang tlukin khai Bible Cāng pawimawh kha nauhak in a zir dingih kan tumtah mi an zirngah thei nak dingah bawmtu a si. Nauhakpawl in Bible Cāng pawimawh kha an zir kan beisei ih, Bible Cāng pawimawh hril mi kha kan sim leuhleuh ding mi an si. An cinken ih, an *byheart* ding rori kha kan tumtah mi a si.
- **Biblethu zir ding mi le tuah ding mipawl kha tuah thluh aw** – Tlawng ah cun thusuhnak phi dingin an thiamnak dinhmun kha saya cun a thei ih, ziang tlukin thusuhnak kha phiter ding ti cu saya thu thu a si. Mi hrekkhat cun anmah te siar thei khal an um men thei. Nauhak dinhmun izirin saya in a tawlrel thiam a ṭul. Tlawng ah si loin hmun dangah himi Bible zirnak na hman asile, a zirtu nauhakpawl kha tha zetih ngaihsak le bāwm an ṭul hleice ding. Nauhakpawl in thatho zetih zir dingin thapek a pawimawh zet.

- **Cing ringring aw** – A cang thei tawkin thusuhnakpawl kha an phi thei nak dingih simfiang kha a thupi tuk. Thuanthu kha simsal tla a ṭul ding.
- **Hmuh hai aw** – A hmun le ram ruangah maw, neih mi thil ih a daih tawk lo ruangah simaw zuk zohter ding ngah ding a har khal a si men thei. Nauhakpawl in an zir mi thei thei dingin mit ih zoh le hmuh mi an neih hi a thupi tuk ti hngilh hlah aw. A cang thei tawkin zuk zoh ding na ngaihtuah pei. Zuk hin thuanthu kan sim mi theifiang thei dingin le thatih ngai dingin nauhak a bawm thei zet. Internet hman thei nak ah cun himi website ah hin www.freebibleimages.org zuk tampi ngah theih a si.
- Zuk copy thei nak photo copy umnak ih na um asile, himi Bible zirnak sungih zukpawl hi tumpi pi in na copy thei ding ih, nauhakpawl zirnak ah bawmtu tha zet an si ding.

Bible Câng pawimawh zirh

- 1) Bible câng kha cahnah parah asilole calungpi parah na ngan thei, cule nauhakpawl kha na siarter hai pei ih, ṭawngfang malteten na phiat vivo pei, cutin cuih Bible câng pumpi an *byheart* tikah a zaten na phiat pei.
- 2) Bible Câng *byheart* ding mi kha *byheart* thei dān a phunphun ruat awla, *byheart* pi aw.

Cān Hmandān ding Ruahmannak

- **A sangsangten** – Nauhakpawl zirnak hrang dān thlun ding cu zirnak kipah kan telh ko, asinan saya in bangrep ringring si loin, phun dang deuhin thleng a duh khal a si thei.
  1. Thuhmaihruai le thuanthu simnak ah – minit 15 hrawng
  2. Bible Câng pawimawh zirnak ah – minit 5-10 hrawng
  3. Nauhakpawl ih ngan ding le khat ko zuk suai ding pawl tuahnak ah – minit 20 hrawng
  4. Thusuhnak le a dang cangvaihank ah – minit 5-10 hrawng.

Hi ṭawngkampawl hi cing ringring aw:

“I sim aw ka hniglh pang ding,
A hmuh awla ka cing ring ring ding,
I telter awla ka theithiam thei ding.”

Biblethu Zir Ding Mipawl (Bibletime Syllabus)

	LEVEL 0 (Tlawng ngaingai kai thei hrih lo pawl) LEVEL 1 (Kum 5-7) LEVEL 2 (Kum 8-10)	LEVEL 3 (Kum 11-13)	LEVEL 4 (Kum 14+)
THAWKNAK ZIRNAK SERIES	1. Thawktu Zirnak - Thuhmaihruai	1. Thawktu Zirnak - Thuhmaihruai	1. Thawktu Zirnak - Thuhmaihruai
SERIES A	1. Sersiamnak 2. Noah 3. Peter 4. Peter - Khraws 5. Abraham 6. Abraham 7. Peter 8. Peter 9. Jakob 10. Khristian Hmaisapawl 11. Paul 12. Khrismas Thuanthu	1. Sersiamnak 2. Noah 3. Peter 4. Peter - Khraws 5. Peter 6. Abraham 7. Jakob 8. Thlacamnak 9. Paul 10. Paul 11. Paul 12. Khrismas Thuanthu	1. Sersiamnak le Tluksiatnak 2. Atir lamih ḫhansonak - Semtirknak 3. Peter 4. Peter - Khraws 5. Peter 6. Abraham 7. Jakob 8. Khristian Nun 9. Paul 10. Paul 11. Paul 12. Khrismas Thuanthu
SERIES B	1. Khrih Nun Lam tluan Hmaisa 2. Thilmakpawl 3. Bethany 4. Khraws 5. Tahṭhimnakpawl 6. Joseph 7. Joseph 8. Jesu Tawngtupawl 9. Mosi 10. Mosi 11. Mosi 12. Khrismas Thuanthu	1. Tahṭhimnakpawl 2. Thilmakpawl 3. Bethany 4. Khraws 5. Khristian Hmaisapawl 6. Joseph 7. Joseph 8. Thuthangṭha Ngantupawl 9. Mosi 10. Mosi 11. Mosi 12. Khrismas Thuanthu	1. Tahṭhimnakpawl 2. Thilmakpawl 3. Bethany 4. Khraws 5. Khristian Hmaisapawl 6. Jakob le a Sungkua 7. Joseph 8. Apo 2: 42 – Hmai lamih lamzin 9. Mosi 10. Mosi 11. Dān 12. Khrismas Thuanthu
SERIES C	1. Daniel 2. Thilmakpawl 3. Jesu Tawngtupawl 4. Khrih Thihnak 5. Ruth le Samuel 6. David 7. David 8. Joshua 9. Elijah 10. Elisha 11. Jonah 12. Khrismas Thuanthu	1. Daniel 2. Jesu Tawngtupawl 3. Thilmakpawl 4. Khrih Thihnak 5. Ruth 6. Samuel 7. David 8. Joshua 9. Elijah 10. Elisha 11. Pathian hman mi mipapawl - Thukhamhlun 12. Khrismas Thuanthu	1. Daniel 2. Jesu ih Tawn mipawl 3. Bawipah Huham 4. Khrih Thihnak 5. Ruth 6. Samuel 7. David 8. Joshua 9. Elijah 10. Elisha 11. Thukhamhlun Mi hrekkhat 12. Khrismas Thuanthu

C1 Thuanthu 1

Daniel – Thlen dah lo nak ram ah – Himi thuanthu cu a dik lo mi thu ah ‘Aih, si hlah seh’ tinak hmangin Pathian hnenih lungawinak thu simnak a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Pathian cun Daniel le a rualpipawl cu lawmman a pe, ziangah tile a parah an rinum a si.
- Harsatnak kan tawn cān ah Pathian ah kan rinum ve ding a si.

Câng hril: *Daniel 1: 20*

Bible Thu hlawm: *Daniel 1: 1-21*

THEIHTER AW

A hnuai lam thuanthu na sim mi hmangin zirnak thawk aw (asilole na nauhakpawl hrangah cun thuanthu a bangaw deuh tla a si men thei). Cuihuah, hivek dinhmun thawi bangaw mi ah an rak um dah zo maw ti sut hai aw.

Gracy le a rualpipawl cu tlawng lamah an feh rero lai. Anmah zirhtu cun tuisun cu camibuai kan tuah ding tiah a sim hai. Gracy-ih rualpipawl cu camibuai hrang zianghman an timlam lo, curuangah tlawng lamih feh hnakin hmuhan sungah relhnak an hawl. Gracy-ih rualpipawl cu a hnenah feh ve an duh nân, an feh lo ding. Tlawng a kai lo a si ahcun a nu le pa an thin a heng tuk ding ti Gracy cun a thei. Gracy-ih rualpipawl cun an hnihsan ih, kan hnenih na ra ve lo asile kan rualpi na si nawn lo ding tiah an ti. *Gracy cun ziang a tuah?* Gracy cun fimkhurten thu a ruat khiaukhi. A rualpipawl in an hnihsan ih, camibuai a um a si khalle, tlawng kai cu thil dik a si ti Gracy cun a thei. Gracy-ih rualpipawl cun an hnihsan sal ih, hmuhan lamah cun an fehsan, asinan Gracy cu tlawng ah a feh. A va thlen tikah camibuai cu a va tuahchih. Thusuhnak harsa tam zet a um, asinan Gracy cun a ti thei tawkin a tuah ṭento ih, tha zetin a tuah thluh thei. Thil dik a tuah mi ruangah Gracy cu a lungawi tuk, culaiah, a rualpipawl cu ziang an tuah ti an nu le pa in an theisuak ih buainak an tawng.

ZIRH AW

- Daniel-ih rualpipawl, Hananiah, Mishael le Azariah cu Hebru dang pawl thawn sál ah hruai an si, an hruainak hmun cu Babilon tiah an ti. Babilon Siangpahrang Nebukhadnezzar cun tha zetin a zoh hai. Babilon nunphung le tawng kum thum sung zir dingin tlawng tha zetah a kuat hai. *Ziang vek a si pei ti tlawngtapawl sut hai aw. (Daniel 1: 1-4)*
- Daniel le a rualpipawl cu Babilon hmin thar pek an si, cule siangpahrangih cabuai rawl an ei ve. Siangpahrang cun amah rian ih, a innpi sung hnaṭuan dingah cakdam hai sehla a duh hai. Siangpahrang Nebukhadnezzar cun Daniel le a ruapipawl cu anmai khuaram nungphung ziangkim le Pathian nung dik an ren mi hngilh thluh dingah a duh. *(Daniel 1: 5-7)*
- Daniel le a rualpipawl cu an thlen dah lo nak ram ah umin, zohman in Pathian nung an biak lo khalle Pathian an duhdawtih, a thu thlunin an nung. Siangpahrang ei mi rawl kan ei ve lo ding an ti, ziangah tile an pathian hnenah thawinak ih hlān zo mi a si ruangah a si. *Ziang an tuah ding?* Siangpahrang thinhenger khal sehla, rawl cu ei lo dingin thutluknak an tuah. *Pathian ah rinum ti mi sullam reltlang uh. Mi dang in an tuah mi tuah ve ding le harsatnak a thlen cān khalah Pathian in a sim mi kan tuah ringring ding a si.*
- Siangpahrang-ih hnaṭuan bawmtupawl an thin a phang. Daniel le a rualpipawl cu siangpahrang in a zirter mi tlawng ih minopawl hnakin an cak lo pang ding ti an phang? *(Daniel 1: 8-10)*
- Daniel cun anmai thuhla ah ṭuanvo la dingin Pathian a rinsan, cule ruahnak tha zet a pe. Siangpahrangih siahhlawh cu hanghnah hangrah le tida lawng ni hra sung pe dingin a dil. A cān a kim tikah, Daniel le a rualpipawl cu siangpahrang cabuai ih rawl eitupawl hnakin an harhdamin, an caksawn ti an hmu tikah an mang a bang tuk. *(Daniel 1: 11-15)*
- Cui si thawkin, Dael le a rualpipawl cu hanghnah hangrah le tida lawng an pe. Pathian cu Daniel le a rualpipawl hnakin a um ih, an rinumnak ruangah thlawsuah a pe hai. Fimnak a pe hai ih, mangpawl simfiang dingah Daniel a bawm. *(Daniel 1: 16-17)*
- Kum thum a liam hnuah, tlangvalpawl cu siangpahrang hmaiah hruai an si. Cupawl lakah Daniel le a rualpipawl cu tlingbik in a hmu hai. A hnenih ruahnak rak pe zo tupawl hnakin a let hra ih ṭhain a hmu hai. *Daniel le a rualpipawl cu an rinumnak ruangah Pathian in lawmman a pe hai a si. Siangpahrang thu thlun lo ruangih hremnak tuar cu pawi ti loin, Pathian sawn a pakhatnak ah an ret ti rel uar aw. (Daniel 1: 18-21)*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmu hai aw: FBI – Daniel le a rualpipawl in Pathian thu an lung.

ZOHSAL AW

A tul asile thuanthu na sim cān ah Câng hril hi zirh awla, simfiang aw - *Daniel 1: 20*.
Level 1 nauhakpawl cun câng hril mi a hrek hrawng lawng an cingkeng thei ding.

NUNPI AW

Thuanthu cawng uh. Nauhakpawl cu Daniel le a rualpi pathum, Siangpahrang Nebukhadnezzar, siangpahrang-ih siahhlawhpawl le minopawl umdan cawng dingin sawm hai aw. A netnakah, nauhawkpawl cu group hnih ah ṭhen in, thuanthu cawng hai seh.

C1 Thuanthu 2

Nebukhadnezzar-ih milim – – Himi thuanthu cu Daniel le a rualpipawl in a diklo mi thu ah ‘Aih, si hlah seh’ an tinak thu a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Shadrak, Meshak le Abednego cun Jehovah a n rinsan.
- Ziang vek harsatnak khal ah Jehovah kan rinsan ve thei a si.

Câng hril: *Daniel 3: 17*

Bible Thu hlawm: *Daniel 2: 48, 49 le 3: 1-30*

THEIHTER AW

Ziang na tuah ding? An nunphung thleng damlam ding thu ih an tawn lai ding mi le nauhak kum malte an si lai thawn ziang an tuah ding ti nauhakpawl ruat dingah sut hai aw. Thuṭhimnakah, ‘Nauhak upadeuh na theih mi cu a hrangah paisa na firsak asile na rualpi ah a cang ding si bang sehla. Ziang na tuah ding?’ A kamsuakthu ih zirh mi tlun ding le Jehovah lungawiter dingah ziang deuh so na hril ding ti reitlang uh.

ZIRH AW

- Shadrak (Hananiah), Meshak (Mishael) le Abednego (Azariah) cu Babilon ram ih cêng Hebru mi an si (*Thuanthu pakhatnak kha nauhakpawl theihtersal aw*). Pathian nung dik pakhat lawng an zum ih, a thu tlun an duh. Pathian cun Babilon ram sungih mithupi zetah a tungding hai. (*Daniel 2: 48-49*)
- Siangpahrang Nebukhadnezzar cun sui milim a tuah. Pi sawmkua a sang ih, pi kua a kau. Shadrak, Meshak le Abednego telin, a ram sungih mithupipawl hmuahhmauh cu a milim biaknak puai ih ra tel dingin thupek a suah. Awnmawi tumthiampawl in awnmawi an tum leveten zokhal sui milim hmaiah kun ih be cio dingin thupek a suah. Zokhal a be lotu pauhpauh cu rawh titnak meisa sungah hlawn an si ding. (*Daniel 3: 1-6*)
- Awnmawi an tum tikah mipi cu an zaten milim hmaiah cun an lu kunin an bia. Shadrak, Meshak le Abednego siarlo hmuah cun an an tuah thluh. *Pathian Kamsuakthu le a thupek an theih mi cu an miphun zo vek khal milim hmaiah an kun lo ding ti hi a si*. Rawhtitnak meisa sungih hlawn an si ahcun Shadrak, Meshak le Abednego cun Pathian thu tlunin an um tinak a si. (*Daniel 3: 7*)
- Siangpahrang-ih thurawn petu hrekkhat cun Shadrak, Meshak le Abednego cu milim hmaiah an kun ve lo ti an sim. Cui thu cun a thin a lingter nas! Ka milim hmaiah an kun tengteng pei, culole rawh titnak meisa sungah hlawn an si ding tiah a sim hai. Cule an hnenah anmah runsuak dingah zo vek pathian khal a caksawn mi an um lo tiah a ti. (*Daniel 3: 8-15*). *Hipawl runsuak dingah a cak zet mi zo a si pei ti ruat dingin nauhakpawl sut hai aw*.
- Tlangval pathum cun hitin an let, ‘Rawh titnak meipi sungih in hlawn a si khalle kan rēn mi Jehovah in in runsuak thei a si,’ tiah an ti (Câng hril). Siangpahrang Nebukhadnezzar cun meipi cu a letsarih lai in sater dingah thu a pe. Cule tlangval pathum cu meisa sungah cun an hlawn. (*Daniel 3: 16-23*)
- Siangpahrang cu mangbangin a khir. Meipi sungah mi pathum hlawn dingin thu a pe, asinan mi pali in a hmu hai! Meisa kāng tuar riae loin an feh rero men. A palitnak pa tla cu, ‘pathianpawlih fapa a bang’ tiah a ti. (*Daniel 3: 24-25*)
- Siangpahrang Nebukhadnezzar cun meisa sungin lasuak dingin thu a pe hai. Tlangvalpawl cu an khui tawk hman meisa kāngnak tuar mi an nei lo. Nebukhadnezzar cun Jehovah cu a thangthat ih hitin a ti, anih cun a runsuak, ziangah tile annih cun amah an rinsan tiah a ti. Zo vek pathian dang khal in hi vekin an runsuak thei lo ding ti a thei. Cule Shadrak, Meshak le Abednego cu a lalram ah an dinhmun a khaisang. (*Daniel 3: 26-30*)
- *Pathian cun amah pumhlum i rinsan le a thu tlun a duh ti simfiang hai aw. A sullam cu Pathian Kamsuakthu kan theih a tul ih, a thupek kan theifiang ding tinak a si. Thinphannak le mangbangnak kan tawn lai cān khalah in umpi dingin thu in tiam a si. Anih cun in run thei a si! Isaiah 43: 2 siar aw.*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuh hai aw: FBI – Pathian hmaiah mi pathum an ding.

ZOHSAL AW

Thuanthu hrekkhat hrangah a tul asile Câng hril hi zirh awla, simfiang aw - *Daniel 3: 17*.

NUNPI AW

Thusuhnakpawl cu thusuhnak le a lehnak hrangah hmang aw:

- Thuanthu sungih mi pathum hminpawl ziang an si?
- Siangpahrang hmin ziang a si?
- Siangpahrang Nebukhadnezzar in ziang a tuah?
- Nebukhadnezzar in milim a tuah cu Pathian a lungawi dingah na ruat maw? Ziangruangah a lungawi lo?
- Milim hmaiilh kun lo mipawl hnenah ziang a cang ding?
- Mi pathum cun Pathian thu tlun ding an hril sawn. ‘Thulung’ t imi sullam ziang a si?
- Meipi sungih hlawn mipawl tlunah ziang a cang ding?
- Pathian thu kan tlun thei nak lamzin na ruat thei kem?

C1 Thuanthu 3

Daniel – Āwn mi tukvirh – Himi thuanthu cu Daniel-ih diknak le Pathian hnenah ziangtin thla a cam ti mi thu a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Daniel-ih ralpawl cun amah an iksik. Kiosa pûk sungah hlawn dingin an phiarthup.
- Daniel vekin Bawipa kan duhdawt asile ziangtik lai khalah diknak thawn, a tha thei bikin Pathian lungawiter kan zuam ding a si.

Câng hril: *Daniel 6: 16*

Bible Thu hlawm: *Daniel 6: 1-16*

THEIHTER AW

Ramsapawl in ziang vekin an ai theu ti nauhapawl sut hai aw. Ramsapawl an ai theu mi vek cawngin lehnak tuah uh, cule a dang in ziang ramsa a si ti rel hai seh. A netabikah, kiosa ziang vekin a hûk ti ruat hnuk. Nauhapawl cu kiosa hûk cawngter hai aw, cui kiosa cu kan zir ding mi thuahtu sungah ‘mmmmmmm’ tiah a hûk ti sim hai aw (hmur cip phah, hûk phahin rualten cawng hnuk uh). Tuisun ih kan zir ding mi ah Pathian in kiosa kâ a cipter a si!

ZIRH AW

- Babilon ram cun Darias ti mi siangpahrang thar an nei. Babilon ram sungah president pathum an um ih, cupawl lakah Daniel khal a tell! Daniel cu taima zetin hna a tuan ih, felfaiten a hna a thehsuak. Sianpahrang Darias cun president pathum lakah hotu lu ret a duh. (*Daniel 6: 1-3*)
- Cui thuhla mi dang in an theih tikah Daniel an iksiknak a nasadeuh deuh. Annih cun a dinhmun khaisan an duh lo. *Iksiknak ti mi cu ziang a si? Mi va iksik hin Pathian lung a awiter dingah na ruat maw?* Daniel duh lo ding zawngin siangpahrang hnenah khawkhannak nei dingin an ruat. Thimnakah, Daniel in siangpahrang hnenah thuphan a sim dah maw, asilole ruksak mi teh a nei maw? Cân saupi ruatin, a thu harsa an ruat nasa nân, siangpahrang Darias hnenih thlen ding thu zianghman an ruatsuak thei lo. Daniel cu midik, rinsan tlak a si ti le an thei fawn. (*Daniel 6: 4*) Mi pakhat cu rin tlakin a nung kan ti mi sullam cu mi dang in tuah ding tiah an ti mi tuah dingih rinsan thlephlep khi a si. *Pathian in amah a thluntupawl neih ding a duh mi ziaza cu hivek a si ti simfiang hai aw.*
- Daniel-ih ralpawl cun lamzin phun dang hawlin Daniel thlaknak ding an tawlrel. Pathian hnenah thla a cam theu ti khal an thei. Daniel thang sungih awh thei dän ding an tawlrel. Siangpahrang Darias hnenah an feh ih, dän thar tuah dingin an dil. Tuihnu ni 30 ihsin siangpahrang hnen lawngah thlacam tengteng ding a si. Mi pakhat khat in mi dang hnenah thla a cam asile kiosa pûk sungah hlawn an si ding a si. Cui thu cu siangpahrang in a lungkippi ih, dän thar parah hminkhar a tuah. (*Daniel 6: 5-9*)
- Daniel cun dän thar an tuah mi cu a thei. Ka hrang awhnak ding thang a si ti a thei, asinan a thuhla ngaihsak dingah Pathian a rinsan. Thlacammak cu a thupi tuk mi a si, cumi thei cing cun a tidän kelte vekin a thlacammak pindan sungah a feh ih ni khat ah vei thum thla a cam. *Ziang thlacam a si, khristianpawl hrangih a thupitnak rei lo te sung reltlang uh.* Daniel thla a cam laifangte cu a ralpawl cun an hmungah. Daniel i tuah mi cu siangpahrang an va sim. (*Daniel 6: 10-13*)
- Siangpahrang cun pawi a ti tuk! Daniel cu kiosapawl pûk sungih hlawn ding a siang lo, asinan dän an tuah zo mi cu thlengdanglam a theih fawn lo. Daniel bawmdän ding lamzin dang a um lo. Siangpahrang cun Daniel cu kiosapawl pûk sungih hlawn dingin thu a pe hai. Daniel hnenah cun, ‘Na ren rero mi na Pathian cun lo runsuakhram seh’ tiah a ti. (*Daniel 6: 14-16*) Ziang thil a thleng lai ding ti nauhapawl thawn reltlang uh. *Zo in Daniel a runsuak thei? Zo in in runsuak thei ve?*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI – Daniel cu kiosa pûk sungah.

ZOHSAL AW

Thuanthu hrekkhat hrangah a tul asile Câng hril hi zirh awla, simfiang aw - *Daniel 6: 16*.

NUNPI AW

Thusuhnakpawl hi pindan sungih thusuhnak le a lehnak hrangah hmang aw:

- Siangpahrang hmin?
- Daniel ih tuah mi in siangpahrang thar a lungawiter maw?
- Ziangruangah mi dang pawl in Daniel an iksik?
- Dän thar tuah dingih siangpahrang an dil mi kha ziang a si?
- Daniel kha ni khat ah vei ziat thla a cam?
- Thlacammak ti mi ziang a si?
- A tñhning tuk ti thei cing khalin ziangruangah Daniel cu tla a ca peh thotho si pei?
- Pathain in Daniel a runsuak thei dingah na ruat maw? Ziangruangah na zum?

C1 Thuanthu 4

Daniel – Kiosapawl-ih pûk sungah – Himi cu Pathian rinsan ti mi thuanthu a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pathian in Daniel cu kiosapawl pûk sungin a runsuak. • Pathian cun ziangtik lai khalah amah rinsan ding le a parih rinum ringring dingah in duh. <p>Câng hril: <i>Daniel 6: 22</i> Bible Thu hlawm: <i>Daniel 6: 17-28</i></p>
THEIHTER AW	<p>Hmaisa thuanthu na sim zo mi nauhakpawl reltlang dingah sut hai aw. A hnuai lamih thusuhnak hrang a lehnak an pe thei pei maw?</p> <p>Daniel in a hna felfaiten a tuan maw? Daniel tlunah siangpahrang Darias in ziang tuah a duh? Daniel-ih ralpawl in ziangruangah an iksik si pei? Ziangruangah koisa pûk sungah Daniel an hlawn si pei? Siangpahrang Darias in kiosa pûk sungah Daniel hlawn hi a duh ngaingai pei maw?</p> <p>Nauhak bur hrekkhat a lehnak rel dingin sut aw. <i>Ziang a cangpeh dingah an ruat ti reltlang hai seh. Tihnungza dinhmun khalah Daniel cun Pathian a rinsan. Cuvek thawn a bangaw mi thuanthu 1 le 2-nak sung ta an cing lai maw?</i></p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Daniel cu kiosapawl pûk sungah an hlawn. Siangpahrang cun a hnenah, ‘rinumten na ren mi na Pathian cun lo runsuak hram seh’ tiah a ti. Lung tumpi in pûk kâ an khar ih, tacik an khen. Siangpahrang cu a umnak innpi ah a kirsal. Zianghman a ei duh lo ih, itthat thei loin a um. A hrangih rinum le rinsan tlak, a saihhlawn Daniel thu lawng a ruat rero. (<i>Daniel 6: 17-18</i>) • A thaizing ah, siangpahrang cu a tho ih, koisa pûk ah cun a feh. Daniel cu a ko ih, ‘rinum zetih na ren mi na Pathian cun kiosa pûk sungin a lo runsuak thei maw? tiah a ti.’ Daniel-ih aw theih ding cu siangpahrang in a câk tuk mi a si. Daniel cun a sawn ih, “Ka Pathian cun a vancungmi a fial ih, kiosapawl-ih kâ a cipter, curuangah zianghman in tuah mawh lo,” tiah a ti. Daniel cun ziang suualnak hman a tuah lo ti Pathian cun a thei, cule a runhim a si. Saingpahrang Darias cun kiosapawl pûk sungin Daniel lasuak dingin thupek a suah. Cule Daniel sual a puhtu mithalopawl cu kiosapawl pûk sungih hlawn sawn dingin thu a pe hai. (<i>Daniel 6: 19-24</i>) • Siangpahrang Darias cun a lalram sungih um mi hmuahmuah hnenah ca a kuat. A nung mi Pathian tihzah ding le kiosapawl pûk sungin Pathian in ziangti vekin a runsuak ti a sim hai. Cun an hnenah cui Pathian cu runhimtu le runsuaktu a si tiah a sim hai. (<i>Daniel 6: 25-28</i>). <i>Pathian cun kan suualpawl ruangih kan phu tawk hremnak sungin in runsuak thei a si. Kan suualpawl ruangih hremnak cu Bawipa Jesu khraws parih a thihnak hmangin in laksak zo. Kan hrangah a thi a si ti kan zum asile Pathian in in ngaidam ding ih, kumkhaw nunnak in pe ding a si.</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI – Daniel cu kiosapawl pûk sungah.</p>
ZOHSAL AW	Thuanthu hrekkhat hrang a tul asile Câng hril hi zirh awla, simfiang hai aw - <i>Daniel 6: 22</i> .
NUNPI AW	Thuanthu cawng uh. Daniel, Siangpahrang Darias, ram uktupawl, ralkappawl, kiosapawl, vancungmipawl umdân cawng dingin nauhakpawl fial hai aw. A netnakah, nauhakpawl cu group then awla, thuanthu cawng dingin timlamaw hai seh.

C2 Thuanthu 1

Mitcaw pa in khua a hmu – Himi thuanthu cu Jesu in mitcaw a damternak a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu cu Pathian a si, mangbangza thilpawl a tuah thei. • Kan kawh tikah Jesu in in ngaihsak. <p>Câng hril: <i>Luke 18: 43</i> Bible Thu hlawm: <i>Luke 18: 35-43</i></p>
THEIHTER AW	<p>Nauhakpawl cu an mit singter hai aw, cule hmu thei loih an um lai kha ruat hai seh. Ziangtin an khansa? Leitlun ih Jesu a um laiah mitcawpawl cu zohman bawmtu an nei lo, an nuntu khawsaknak hrang mi dang hnenih thil dil lo lamzin dang a um lo. Mitcaw cu zohman in an ngaihsak lo; Thil sual an tuah mi pakhat khat ruangah Pathian hremnak an tuar tiah an zum. Sikhalsehla, Jesu in a ngaihsak hai a si.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Khraws ah ka thi ding ti a theih cia nak hmun Jerusalem lam panin Jesu cu khual a tlawng ti nauhakpawl sim hai aw, asinan a Pa in tuah ding a fial mi tuah dingah a feh. • Jesu cun Jeriko lam a hei naih vivo, khawpi tum zet a si, cule khawpi lengah cun mitcaw pa cun thil a dil rero. • Jesu cu mi bur tampi thawn an feh luihlo. Hi pa hin thilmak a tuah mi le a thuzirh mi a rak thei zo ko ding, cule an theih mi thu a dik asile mi tampi cu ra zoh dingah an ra ti simfiang hai aw. (<i>Luke 18: 36</i>) • Mitcaw pa cun Jesu a si ti a theih a tikah Jesu cu, "David Fapa, Jesu" tiah a ko. (<i>Luke 18: 38</i>). Himi cun Jesu cu hi leitlun ah Pathian in run thlah dingah a tiam mi a si ti mitcaw pa in a theithiam ti a langter. • Mipi cun mitcaw pa cu daiten um dingin an sim. Jesu cu mi thil dil, mitenum ih tibuai dingah mithupi tuk simaw a si tiah an ruat. Sikhalsehla, mipy hnakin mitcaw pa cun a theifiang sawn, cule napin a au sinsin. • Jesu cu a ding, cu pa cu a hnenah an rak hruai, cun a duh mi ziang a si tiah a sut. Mitcaw pa cun khawhmuh thei ka duh tiah a ti. • Mitcaw pa cun Jesu in i damter thei ti a zum, curuangah Jesu cun a tidam. • Cu pa cu a lungawi tuk ih, Pathian thangthatin Jesu a thluncih. An hmuh mi ruangah mipy khal a lungawi tuk ve, cule Pathian an thangthat ve. • <i>Jesu cun zovek mi an si, ziangvek hna a tuan, ziangtlukin a lian tivek ah a buai velo ti nauhakpawl hnenah sim hai aw. Zo vek khal a duhdawt thluh, Pathian Fapa a zumtupawl cu a thei hai thluh a si.</i> • <i>Kanmai duhdân ih kan nun tikah thim sungih feh vek kan si ti simfiang hai aw. Jesu cu leitlun Tieu a si, amah kan thlun asile tieu ah kan um ding a si ti nauhakpawl mangter hai aw. (John 8: 12)</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI – Jesu in mitcaw a damter.</p>
ZOHSAL AW	Câng hril hi a ṭul asile zirh awla, simfiang aw - <i>Luke 18: 43</i> .
NUNPI AW	<p>A hnuai lamih thusuhpawl hi pindan sungih thusuhnak le lehnak hrangah hmang aw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziang khawpi lam panin Jesu a feh rero? • Jesu hnenah zopawl an um? • Khawpi lengih to kha zo saw? • Ziangruangah kha pa in mi thil a dil? • Kha pa in Jesu ziangtin a ko? • Kha pai tlunah Jesu in ziang tuah a duh? • Jesu in kha pa kha a damter maw? • Jesu in mitcaw pa a damter tikah mipy le amah in ziang an tuah?

C2 Thuanthu 2
Mipi rawl a do – Himi thuanthu cu mipi rilrawng rawl a do ti mi a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu lawngin a rilrawng mipi ṭul mi a pe thei. • Pathian hrangah thil harsa zianghman a um lo. <p>Câng hril: <i>John 6: 35</i> Bible Thu hlawm: <i>John 6: 1-14</i></p>
THEIHTER AW	<p>Picnic nan feh thuhla relpi hai aw. Picnic nan fehnak ah ziang rawlhmeħ nan ei? Cuisin picnic nan fehnak ih hlasak, lam tivek nan hmuh le ngai mi thuhla reitlang uh. Cupawl cu mihminthang zet an si men ding nân, tikcu rei lo teah ziangtin na khansa; hlum na ti tuk maw, na ning tuk, tonak a remcang lo tuk, na bang tuk ti vekin... Jesu cun mipi tam zet le a dungthluntupawlīh ṭulsam zaten a pe thei thluh ti a hmuh hai tum.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • A dungthluntupawl hmun hleice ih zirh dingah Jesu in cān hman a duh ti sim hai aw. • Sikkelsehla, Jesu-ih umnak mipi in an theih tinten thuhla a thang nasa ṭheu, cule a hnenah rain a thu zirh mi an ngai, thilmak a tuah mi hmuh an duh. (<i>John 6: 1-2</i>) • Jesu in thil pakhat khat tuah a duh cingin, mipi a thlansan dah lo. Jesu cu mipi ruangah a thin a na zet, anih cun zo a si ti le Pathian a si ti an theih ding a duh. (<i>Mathai 14: 14</i>) • Jesu in a hleicein, a dungthluntupawl in zo a si ti an theih ding a duh, cule Jesu in ziangkim a ti thei ti Filip in a zumnak dingah amah hnisksakin thu a sut. (<i>John 6: 5-6</i>) • Filip cun a lehnak dik a sim thei lo, asinan, Andru cun suncaw keng nauhak pate a rak hruai, cule hi zatte men cun mipi hi zat a dainh lo ding tiah a sim. (<i>John 6: 7-9</i>) • Mipi cu toter hai dingah Jesu cun a dungthluntupawl cu a fial, a Pa Pathian hnenah thla a cam, cule sang cu a phel. Mipi an duh khawp zat puar zetin an a ei thluh. Dungthluntupawl hrang dainh bawm hleihnih lai a hlei a um. (<i>John 6: 11-13</i>) • Thilmak a tuah mi an hmuh hnuah mipi cun Pathian thlah mi Messiah rori a si, hivék mi tui hlanah kan hmuh dah lo tiah an ti. • <i>Cui hnuah, a dungthluntupawl hnen lawngah Jesu in Nunnak Sang a si thu a simfiang hai, cule thlarau lam an ṭulsam mi diriam ko a tuah thei. (John 6: 35) Hi thu in Jesu in in zirh duh mi cu taksa rawl kan ṭul mi in pe thei lawng si loin, kumkhaw nunnak khal in pe thei a si.</i>
ZOHSAL AW	<p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuh hai aw: FBI – Jesu in mi 5,000 rawl a do hai.</p>
NUNPI AW	<p>A ṭul asile Câng hril hi zirh awla, simfiang aw – <i>John 6: 35</i>.</p> <p>A hnuaiih thusuhnakpawl cu pindan sungih thusuhnak le a lehnak hrangah hmang aw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu le a dungthluntupawl khuiah an um? • Ziangruangah mi tampi in Jesu hmuh an duh si pei? • Jesu in rawl lei dingin a sim tikah Filip in ziang a ti? • Nauhak pate in ziang suncaw a nei? • Jesu in mipi ziangzat rawl a do? • Bawm ziang zat a hlei lai? • Jesu in a dungthluntupawl hnenah zo a si tiah a sim? <p>Nauhakpawl cu nan zir mi thuanthu sungin zuk suai hai sehla, rak hmuh cio hai seh.</p>

C2 Thuanthu 3

Kebaipa a feh thei – Hi thuanthu cu Jesu a sinak tak tak mipi in an theifiang timi a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bawipa Jesu cu in rundam dingah Vanhmun in a ra. • Jesu lawng in kan sualpawl in ngaidam thei. <p>Câng hril: <i>John 5: 24</i> Bible Thu hlawm: <i>John 5: 1-15</i></p>
THEIHTER AW	<p>Nauhakpawl lakah ke kiak le kut kiak tawng dah tu an um maw, cule anmai ti thei tawkah mi dang an va bāwm tikah ziang vek in an khansa ti sut hai aw.</p> <p>An ke an tnat tikah feh thei lo pawl to mi leng maw an to, maw kianghräwl sown saw an hman ti sut hai aw.</p> <p>Himi thuanthu sungih pa hi kum 38 sung rori ke in a feh thei lo, cule kha lai san ah cun ke ih feh thei lo pawl hman mi leng siseh (wheelchair), kebáipawl hman mi kianghräwl (crutch) tivek a um hrih lo.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Jesu cu Jerusalem lamah khual a tlawng ti nauhakpawl sim hai aw. (<i>John 5: 1</i>) • Jerusalem ah cun tili pakhat a um, cule cui tili cu a cang ṫheu ih, a cang laifangih dawphtha hmaisabik cu damnak a co ti an zum. Tidai cang ding hngakin tili kiang ah cun kebái, zeng le mitcaw pawl an um. (<i>John 5: 3-5</i>) • Zeng cu an mahten an feh thei lo ti nauhakpawl in theingah dingin simfiang aw. • Jesu cu tili ah cun a ra, cule kum 38 sung rori feh thei lo zeng a um ti a hmu. Jesu cun a va naih ih, tidam na duh maw tiah a va sut. • Mi zeng pa cun tidai sungih hläwntu ding bawmtu a neih lo thu a rak sim. Cu pa cu zohman bawmtu a nei lo. (<i>John 5: 5-7</i>) • Jesu cun cu pa cu tho awla, na ihphah lain, ke in feh aw tiah a ti. Cu pa cu a damcih, cule hmakhatteah a tho ih, a ihphah lain, ke in a feh. (<i>John 5: 8-9</i>) • Jesu in cu pa a tidam ni cu Sabbath Ni a si ti simfiang aw (kanmai tlawngkai ni nga), cule Jew-pawl cun himi ni ih tuah thiang lo mi dān tampi an nei. Cupawl lakih pakhat cu na ihphah na thiar lo pei ti a si. Ziangruangah na ihphah na thiar tiah zeng pa cu thusuh a tawng, cule anih in i tidamtu pa in na ihphah la awla, feh aw in ti ruangah tiah a let hai, asinan Jesu cu mipi lakah langhnganin a um lo, cun cu pa khal in zo a si ti a theithiam lo. (<i>John 5: 10-12</i>) • Cui hnuah Jesu in cu pa cu a tawngsal, cule a hnenah sualsal nawn lo dingin thu a pe. Hi pa hin Jesu a si ti a theifiang lo lawlaw a si thei, cule a ṭul mi cu ke ih feh thei nak lanpi ah a si. (<i>John 5: 14-15</i>) • <i>Bawipa Jesu lawng hi kan sualpawl in ngandam thei tu umsün a si ti nauhakpawl simfiang hai aw. Pathian kan ren thei nak ding le Pathian hmaihi midik kan si thei nak dingah kan sualpawl ngaidam tengteng a ṭul.</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI – Jesu cun Bethesda tili ah zeng a damter.</p>
ZOHSAL AW	<p>Câng hril hi a ṭul asile zirh awla, simfiang aw – <i>John 5: 24</i>.</p>
NUNPI AW	<p>Thusuhnakpawl cu pindan sungih thusuhnak le lehnak hrangah hmang aw: Ziang khawpi ah Jesu a um?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziangruangah mina le dam lo pawl tili kiangih an umkhawm hai? • Mina pa kha ziang tluk rei a rak um zo? • Jesu in a hnenah ziang tuah dingin a sim? • Jesu in kha pa kha khui hmun ah a hmusal? • Jesu in khai cān fangah ziang tuah dingin a sim? • Kha pa khan Jesu ziangah a thei lo si pei?

C2 Thuanthu 4

Nunaunute a nungsal! – Himi thuanthu cu Jesu in nun than a pe ti mi a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bawipa Jesu in a hnenih rapawl a bawm hai. • Jesu ih tuah dingah a har tuk ti a um lo. <p>Câng hril: <i>Mark 5: 42</i> Bible Thu hlawm: <i>Mark 5: 21-43</i></p>
THEIHTER AW	<p>Nauhakpawl cu an kiangkapih ram uktu, dānthiam le hrailu mithupi pakhat khat sut hai aw. Hivek mipawl hnenih bāwmnak dil dingah khuk bilin a um ti an ruat thei maw? Cui thil cu himi thuanthu sungih thil cang mi a si.</p> <p>Tlawnng ah simaw, inn ah simaw bāwmnak dil an duh lo ih, an peaw duh lo ti nauhakpawl hnenah sim hai aw.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Bawipa Jesu cu mi burpi in an thlun ciaco. Mi bur tampi a si ruangah an engaw, an tulaw phah ih, feh ding hman a harsa nasa. • Jesu tawng dingah khaw pakhat in mi burpi thawn mithupi zet a ra. Jairas cu sinakok uktu a si, cumi cun khaih kiangkap mipawl ih theih zet mi a si ti a langter. Cui khaw sungah cun mithupi tuk mi a si. (<i>Mark 5: 22-23</i>) • Veilekhatah, mithupi zet pa, mi dang hman thu rak pe theu tu cu Jesu-ih ke hramah a tlulut ih, bāwmnak a ra dil. Sinakok uktu, Jesu duh lo tu le a thu zirh mi duh lo tupawl hrangah cun hi thil cu an ti tuk dah lo mi a si, annih cu Pathian nung hmai le minunng hmai hrimhrim ah an tlulut dah lo ti simfiang aw. • Jairas cu a danglam cuangce. A fanu a besia tuk ih, Jesu in a damter thei a si ti a zum. A tuah mi le a ṭawng mi cun Pathian hnenin a ra mi Jesu a si ti a zum. (<i>Mark 5: 23</i>) • Lamzin an feh rero laiah naute a thi ti thuhla a ra thleng. Jesu cun Jairas cu a bia ih, zumnak nei aw tiah a s ti. (<i>Mark 5: 36</i>). Naute a thih zo ruangih ṭap le thawmvang au celcel umnak inn lam panin an feh. Jesu cun dungthluntu hrekhat le a nu le pa lawng inn sungah cun a hruai. (<i>Mark 5: 38-40</i>) • Bawipa Jesu cun nunaunute cu tho dingin a sim. Nunaunute cu a tho ih, a fehcih hngal. Nunaunute cu a thi ih, Jesu in a nungetsal ti simfiang aw. Nunaunute kha thla khal a si lo ih, thil pakhat khat khal a si lo. Nunaunute cu a damngah fel, cule a feh thei, a ṭawng thei ih, a ei thei fawn. (<i>Mark 5: 41-43</i>) • <i>Nunnak thilpek kan congah ruangah lungawi ding kan si ti simfiang hai aw, Pathian ih in pek mi thil tha ah lungawi ding le nunnak neih cu mangbangza thil a si. Bawipa Jesu cun a dang nunnak in pek a duh – cumi cu kumkhaw nunnak a si, Jesu kan rinsan tikah kan co thei a si. Cutin kan sualpawl cu ngaidam in a um ding ih, Pathian thawn kan karlak a dik ding, cule ni khat khat ah vanram ah kan um ding a si - Rom 6: 23.</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI – Jesu in Jairas-ih fanu a nungetsal.</p>
ZOHSAL AW	<p>A ṭul asile Câng hril kha zirh awla, simfiang hai aw – <i>Mark 5: 42</i>.</p>
NUNPI AW	<p>Thusuhnakpawl hi pindan sungih thusuhnak le lehnak hrangah hmang aw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu hnenah zo a ra? • Ziangruangah Jairas cu mithupi a si? • A tuah dah lo mi thil ziang a tuah? • Lamzin an feh laiah ziang thil a cang? • Inn lamah an feh vivo maw? • Inn ah ziang an hmu hai? • Jesu in zopawl saw inn sung lamih a hruai? • Jesu in nunaunu hnenah a ṭawng tikah ziang a tuah?

C3 Thuanthu 1

Zakia – Himi thuanthu cu Zakia in Jesu cu Rundamtu ah a cohlang ti mi a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Jesu a tawnngah tikah Zakia-ih nun a danglam.
- A dung kan thlun ih, kan nun thlengdanglam dingah Bawipa Jesu a ra.

Câng hril: **Luke 19: 9**

Bible Thu hlawm: **Luke 19: 1-10**

THEIHTER AW

Nauhakpawl tham bän dingah thilri retsak aw, asinan hrekkhat hrangah cun tham bän lo mi a si. Nuahak hrekkhat in thil ziangtin an tham ban lo ti mi reitlang uh.

An khaw sungah mithupi ra lengtu ding an neih thu nauhakpawl sim hai aw. An hmuh dah zo mi a si pei maw? Cu nu/cu pa cu an hmu thei ngai pei maw?

ZIRH AW

- Jeriko khaw mipawl cun mangbangza Jesui thuhla an thei – cupawl cu a tidam mi le a thuzirh ngaitu mipi an si. Jesu cu Jerusalem lam pan in a feh vivo, Jesu cun ziang a tuah ding ti zoh duh ah mipi tamzet cun an kil vialvial. Mi pakhat Jesu hmuh a duh zettu cu Zakia a si, anih cun milian, khawpi sung i siahkawngtu a si. *Ziangruangah mipi in siahkawngtupawl an hua ti sut hai aw. Zakia cu mi diklo a si, ziangatlie mipi hnenn in sumpai tam zet a la ih, cule anmai hrangah a khawl.* (**Luke 19: 1-2**)
- Buainak nei cing khalin Zakia cun Jesu hmuh tengteng a tum. Miniamte a si ruangah mi burpi lakin a hmu thei lo. *Cipciarin langter aw.* (**Luke 19: 3**)
- Zakia cun tidän ding a theisauk! Jesu hlaah a rak tlan ih, Jesu a hmuh thei nak dingah sikamor kung parah a rak kai. Thingkung hnuai zawn Jesu a thlen tikah Zakia cu a zoh ih a hmuh. *Jesu'i fawng mi nauhakpawl sim hai aw.* Zakia cu a lungawi tuk rori! Thingkung parin a tum ih a inn ah Jesu cu a hruai. (**Luke 19: 4-6**)
- Misual inn ih Jesu a thlen ruangah mipi cu an phunzai. *'Misual' le sual in Pathian thawn ziangtin in then hrang ti reitlang uh.* Zakia cun Jesu in a sim ding mi cu thaten a ngai, cule a thlengawk a tul ti a thei. Amai hrang si nawn loin, Pathian hrang nung dingah a duh. Amai ta a si lo mi paisa a rak lak ruangah pawi a ti tuk, Jesi hnenah a neih miih a hrek cu mifarahpawl pe dingah a ti, ziangkhal dik lo ih ka rak lak mi cu a let li in ka rulsal ding tiah a ti. (**Luke 19: 7-8**)
- Jesu dungthluntupawl cun Bible sungih Pathian in a sim mi an thlun tengteng ding a si. *Pathian cun rukru lo dingin a sim* (**Exodus 20: 15**).
- Jesu in Zakia cu a nun a thlengaw taktak a si ti a sim. Rundamnak cu hi innsang ah a thleng zo, ziangatlie Jesu (Pathian Fapa) cu Zakia vek a si mi Pathian hnen ihsin a 'hlo' mi kanmah vek pawl hawl ding le rundam dingah a ra. (**Luke 19: 9-10**)
- *Jesu cun kan sualpawl ihsin in run dingah a ra ve a si. Thil sual kan rak tuah mi ruangah Bawipa ka sual a si kan ti asile kan sualpawl in ngaidam dingah in tiam, cutin Pathian sungkua kan si thei ding.* Pathian lungawi zawngih nun kan duh ve thlang ding a si.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI – Siahkhawngtu Zakia.

ZOHSAL AW

Câng hril hi a tul asile zirh awla, simfiang aw – **Luke 19: 9.** Zakia cu Jew miphun a si ruangah si loin, Abraham fapa a si; ziangatlie Abraham vekin Pathian a duhdawt, cun a lungawi zawngih nun duhnak a nei. Tuisun ih kan zir mi thuanthu sungah cui thil cu ziangtin a tuah?

NUNPI AW

Thusuhnakpawl hi pindan sungih thusuhnak le a lehnak hrangah hmang aw

- Jesu khui lamah a feh? Ziang khua paltlangin a feh?
- Zakia-ih hnatiuan ziang a si, ziangruangah mipi in an hua?
- Ziangah Zakia in Jesu hmuh tengteng a duh si pei?
- Zakia-ih innsang ih Jesu a thlen laiah zopawl so phunzai?
- Zakia ah ziang thil a thleng?
- Ziang tuah dingin thu a tiam?
- Ziang tuah dingin Jesu in ka ra tiah a ti?

Nauhak hrekkhat hril awla, Zakia ih umdän cawngter hai aw.

C3 Thuanthu 2

Nikodemas – Himi thuanthu cu kumkhaw nunnak nei ti mi thu a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nikodemas in Bawipa Jesu thu sut dingah zan ah a feh. • Kumkhaw nunnak co dingah pianthar a tul. <p>Câng hril: <i>John 3: 16</i> Bible Thu hlawm: <i>John 3: 1-16</i></p>
THEIHTER AW	<ul style="list-style-type: none"> • Naute zuk hmuh ding timlam uhla, naute nunnak a thawnak reltlang uh. • Farasi ti mi ziang a si? <i>Jesu-ih san laiih sakhuannak lam hruaitu mi bur, dān le nunphung thlunnak thawngin kumkhaw nunnak co tumtupawl an si.</i>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Bawipa Jesu cu Jew-pawl puai thupi zet – Lanta puai hmang dingin Jerusalem ah a feh. Khawpi sungih mithupi zet, Nikodemas cun Jesu hmuungah ding a hlawphlo zet. Jesu cun thilmak a tuah ih, Pathian Kamsuakthu tla a zirh. Nikodemas cu Farasi a si ih, Jew miphun thuneitu sangbik sungtel pakhat a si. Zan ah Jesu tawng dingin a feh. <i>Ziangruangah zan ngelcel ih a feh ti reltlang uh. Mipi hmuh ih Jesu va len a duh lo ruangah a si thei, asilole zan ah cun mipy hmuh ding an mal khal a si thei. Jesu hnenih a sim mi reltlang uh. (John 3: 1-2)</i> • Jesu cun Nikodemas hnenah kumkhaw nunnak co ding cun zokhal an ‘pianthar’ a tul tiah a sim. Nikodemas cu a mangbang tuk. <i>John 3: 4 siar aw, cule Nikodemas-ih buainak thu reltlang dingin nauhakpawl bawm aw.</i> Naute vekih ra suah men a tawk lo, nun thar rori nan neih a tul tiah Jesu in a simfiang. Pathian hnenah kan sualpawl hrang ngaidam kan dil ih, Bible sungih Pathian in a sim mi kan tuah asile nun thar kan nei ding a si ti sim hai aw. Kan pianthar tikah Pathian sungkua ah kan um, asinan Pathian ih pek mi nun thar kan nei asile innsang thar, Pathian-ih innsang ih um kan si, <i>cule Pathian fate kan si. Nauhak upadeuh pawl hnenah cun nun thar in pek mi, Pathian Thlarau Thianghlim hnaṭuan thu na simfiang a tul ding (John 3: 8).</i> Jesu in Nilodemas hneih a sim mi a theithiam thei lo cu Jesu a mangbang. <i>Ziangruangah? John 3: 10 zoh aw, cule simfiang aw. (John 3: 3-10)</i> • A tang lai mi cângpawl ah Jesu in a simpeh vivo. Nauhak upadeuh pawl cun ramthing ah Mosi in dar rul thing parah a thlai mi thu an thei men ding (<i>John 3: 12</i>), cumi cun khraws parih Jesu-ih thihnak a hmuhsak. Jesu in a tuar ding le a thih ding thu Nikodemas a simfiang. Kumkhaw nunnak kan neih thei nak dingah hi vekin a tuar tengteng ding a si. (<i>John 3: 11-15</i>) - Numbers 21: 4-9 ah Thukham Hlun thuanthu zoh aw. • A peh ih Bible câng cu theih la rzet mi le Câng hril in a thlun (<i>John 3: 16</i>). Pathian thuthangtha nauhakpawl hnenah sim aw. Jesu in Nilodemas hnenah Pathian in zo vek khal in duhdawt tuk ruangah a Fapa Jesu cu khraws parih thi dingin a run thlah tiah a sim. Khraws parih kan hrang in tuahsak mi zum dingah in duh, cutin hrinsalnak le kumkhaw nunnak kan co ding ih, ni khat khat ah Vanram ah kan thleng leh ding, cule Pathian thawn kumkhuain kan umtlang ding a si.
ZOHSAL AW	<p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.</p> <p>Hmuh hai aw: Hmuh ding remcang a um lo FBI - a hnuaih hawl aw - www.sermons4kids.com/born_again.ppt</p>
NUNPI AW	<p>Câng hril hi a tul asile zirh awla, simfiang aw – <i>John 3: 16</i>, cule cafang an theih tuk lem lo mi ‘hloral’ ti mi simfiang aw, a sullam cu Pathian thawn kumkhaw nunnak nei lo tinak a si.</p> <p>Thusuhnakpawl cu pindan sungih thusuhnak le lehnak hrangah hmang aw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nikodemas cu zo a si? • Ziangruangah Jesu tawng dingah a feh? • Ziangruangah Jesu tawng dingah zan ih a feh? • Jesu kha ziangtin a ko? • Kumkhaw nunnak co dingah Jesu in ziang a tul tiah a sim? • Mi pakhat in ziangtin suahcam pahnih a nei thei? (Taksa hrin le thlarau hrin thar) • Nauhakpawl in Câng hril siartlang seh.

C3 Thuanthu 3

Samaria Nunau –Himi thuanthu cu amah duhdawttu hnenah Jesu in ‘nunnak tida’ a pe ti mi a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Samaria nunau va tawng dingah Bawipa Jesu cu a pawksuak.
- Amah duhdawttu hnenah ‘nunnak tida’ a pek ding thu a sim.

Câng hril: **John 4: 42**
Bible Thu hlawm: **John 4: 4-30, 39-42**

THEIHTER AW

- Ziang in na ti a halter? Tlan ciamco maw, lehnak tuah maw, thawsa in. Ziang tuah na țul? Khu ihmun in tida na ngah? Ni khat cu Jesu khal khual hlapi a tlawn ruangah a thaw a sa ih, a ti a hal tuk ve. Himi cu Samaria nunaunu tawnngah ding thupi tuk ih a ruah ruangah a si.
- Lungawiza thuthang na theih tikah ziang na tuah? *Mi dang sim an duh mi thüthimnak nauhakpawl sut aw.* Thuanthu sungih nunaunute in a innhnen le rualpipawl hnenah lungawiza thuthang sim ding a nei.

ZIRH AW

- Bawipa Jesu cu a dungthluntupawl thawn khual an tlawng, cule Samaria khua paltläng an tum (*Upadeuh pawl hrang Bible zuk hmuh hai aw*). Jesu cu Saikar ti mi khua ah a feh. Tihal le thawsa bang zet cing cun Jesu cu tikhur kiangah a to. Sun laidir hrawng a si. A dungthluntupawl cu rawl lei dingin khaw sungah an feh thluh, curuangah Jesu cu amah lawng in a um. Cuti a to laifangah nunaunu cu tida khai dingin tikhur ah a ra. *Jesu in cu nui hnenah tida a dil.* *Jesu in a biak ruangah nunnaunu a lau si pei ti simfiang hai aw* (*Jesu cu Jew a si, nunaunu cu Samariami a si*). *Jew-mipawl le Samaria-mipawl cu hmatawnin an beaw dah lo.* (**John 4: 4-9**)
- Jesu cun nunaunu hnenah ‘nunnak tida’ a pek thei thu a sim, cule ziangtik khalah an ti a halsal nawn lo ding tiah a ti. Nunaunu cun a theithiam lo. Jesu cun tikhur sungih tida khai dingah tibel a nei lo. *Jesu cun tikhur sungih tida thu a rel lo, asinan amah duhdawttu hnenah ‘nunnak tida’ asilole ‘kumkhaw nunnak’ a pe thei ti simfiang aw.* Nunaunu hnenah cun nuna le mipa zo vek khal an sualpawl ihsin rundam dingah Pathian in a run thlah ding mi thutiam cu a si tiah a ti (**John 4: 25-26**). *Sual ngaidamnak a dil ih, Pathian Fapa a zumtu cu ni khat khat cu Van ah a feh ding – kumkhaw nunnak an nei ding.* (**John 4: 10-15**)
- Jesu cun nunaunu hnenah a liam zo mi ih na tuah mi sualhak hmuahmuah khal ka thei thluh tiah a ti. (*Na zirh mi nauhakpawl kha semrem aw.*) A thuhla a theih tuk ruangah nunaunu cu a mang a bang tuk! Cule anih cun Pathian hnenin a ra mi miropi a si tiah a ti. Culaifangah, Jesu-ih dungthluntupawl cu khawsung ihsin an ra kir. Jesu in a hnenih a sim mipawl ruangah nunaunu cu a tha a tho tuk; Tibel a ken mi cu tikhur kiangah tanta in, midang hnenah lungawiza thuthang a theih mi cu a va sim. *Ziang a va sim ti nauhakpawl sim hai aw* (**John 4: 29**). Khaw sungih mi burpi cun Jesu cu an ra zoh. (**John 4: 16-30**)
- *Nauhakpawl hnenah John 4: 39-42* sung thu na simnak hmangin thucemnak tuah aw. Mipi cun Jesu ih sim mi cu an ngai ih, mi tampi in Jesu an zum. Jesu an hmuh pek ah cun mimenmen vek fangin an hmu. *Jesu-ih thuhla an sim mi nauhakpawl hnenih sim dingah Câng hril siar aw.* *Jesu cu na bulpak Rundamtu ah na theifiang zo maw? Bible sungih Pathian in a sim mi tlun dingih thutluknak tuah dingah le sualnak na ruah mi ruangah ka ti sual rori a si tiah na ti thei zo maw?* *Na ti thei zo a si ahcun nunaunu in tikhur kiangih a tuah vekin, mi dang hnenah rundamnak thuthangtha na sim lo ding maw?*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuh hai aw: FBI – Samaria nunaunu thawn Jesu an be aw.

ZOHSAL AW

A țul asile Câng hril hi zirh awla, simfiang aw - **John 4: 42**, asilole nauta deuh hrangah tlar neta deuh lawng in. ‘Khawvel’ ti mi cun kan umnak leilung si loin, minung a rel duhnak a si ti simfiang hai aw.

NUNPI AW

Thusuhnakpawl cu pindan sungih thusuhnak le lehnak hrangah hmang aw:

- Jesu in khui hmun ah a khualtlawnnak a net?
- Zo a tawngngah? Ziang a dil?
- Nunaunu in a pek aiah ziang a pe?
- Amah duhdawttu hnenah Jesu in ziang a pe?
- Ziangruangah nunaunu in a tibel tan ta in a tlan? Jesu tawngah ding zo an ra?

C3 Thuanthu 4

Milian tlangvalpa – Hi thuanthu cu na nunnak ah Bawipa Jesu a pakhatnak ih ret ti mi a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Milian tlangvalpa cun kumkhaw nunnak a neih thei nak dingah ziang a tuah ding ti Bawipa Jesu a sut.
- Bawipa Jesu in a pakhatnak ah amah kan ret ding a duh.

Câng hril: **Mark 10: 21**

Bible Thu hlawn: **Mark 10: 17-23**

THEIHTER AW

An nunnak ih thupibik ziang a si ti nauhapawl sut hai aw – paisa, an neih mi thilpawl, mai pahizawng tivek... Jesu cun hipawl hnak hmanin amah thupisawn ih ret a duh. Pathian dānpawl reitlang uh. Thupek pahra lakah a hmaisabik kha ziang a si (**Suah 20: 3**) – “Keimah lo pathian dang nei hlah”. Ziang tinak a si? Kan nunnak ah Pathian in a pakhatnak hmun a co ding a si.

ZIRH AW

- Ni khat cu milian tlangvalpa in Jesu thusuh ding thupi tuk mi a nei. Curuangah lamzin ih Jesu a feh rero lai a hei dawi ih, a hmaiah a khuk a bil. *Jesu hmaiih a khuk a bil cu ziangtin na ruat? Jesu cu mi ropi zet a si ti a thei. A suh mi thu thawn pehpartner aw.* Hi milian tlangvalpa hin paisa tam tuk a nei, cule a duh mi thil ziang vek khal a nei thei, inn tumpi, hnupuan tha zetzet khal a lei thei. Asinan hipawl hmuahmuah hnakin, ni khat ni ah vanram thleng dingah ziang thil cekci ka tuah ding ti mi theihfiang a duh. (**Mark 10: 17**)
- Jesu in a thusuh mi cekci hrang a lejhnak a pe lo. Jesu cun tlangvalpa cu Pathian-ih dānpawl a mangtersal. *Ziangtin an sal theu ti na mang lai maw?* Thupek pahra tiah an ko. *Mi dang ziangtin kan pehthlai ding ti mi rellangtu thupek kha an mang lai maw nauhapawl sut hai aw.* Jesu in a tarlan mi sim hai aw.
- Tlangvalpa cun Jesu hnenah ka nauhak lai ihsin hi thupekawl cu a zaten ka tlun thluh zo tiah a sawn. (**Mark 10: 18-20**) *Tlangvalpa cun thil sua tuah mi ka nei lo tiah a ruataw. Misual ka si, Pathian dān ka pahbāl ti a theiaw lo.* Kan zaten Pathian dān kan pahbāl thluh a si. Jesu – mifamkim siarlo cun.
- Jesu cun tlangvalpa cu a zohih a duhdawt. Kumkhaw nunnak co taktak a duh ngai maw ti Jesu in tlangvalpa cu a hnisksak. A sullam cu ni khat ni ah Vanram ah a feh ding, cule Pathian thawn an um kumkhua ding tinak a si. *Jesu in tuah dingih a sim mi simfiang aw.* ‘Vanram ih ro khawlkawm’ ti mi cun ni khat ni ah tlangvalpa cun kumkhaw nunnak a nei ding tinak a si. Jesu cun amai dung tlun hnakin a neih thil le ri hmuahmuah le a sumpai a thupitter sawn maw ti hmuah a duh. (**Mark 10: 21**)
- Bible cun tlangvalpa cu a riah a sia tuk tiah in sim. A hnisksaknak cu thil har tak a si. A neih mi thil hmuahmuah tlansan a siang lo, ziangahtile milian tuk a si. Cule anih cu a fehhlo ih, Jesu dungthluntu si a duh lo. Tlangvalpa cun Jesu cu a nunnak ah thupibik ih ret dingin a timlamaw lo. Tlangvalpa a tlan hnuah Jesu in a dungthluntupawl cu Patian lalram mi si ding le a dungthluntu si dingah milian hrangah cun a har tuk, ziangahtile Jesu hnakin leitlun ih an neih thil le ri an duh sawn ruangah a si.
- *Na nunnak ah Jesu a pakhatnak ah na ret zo maw?* (**Mark 10: 22-23**)

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuah hai aw: FBI – Milian tlangvalpa in Jesu thu a sut.

ZOHSAL AW

Câng hril kha a ṭul asile zirh awla, simfiang aw – **Mark 10: 21**, asilole câng hrekhat lawng nauhak deuh hrangah.

NUNPI AW

Thusuhnakawl cu pindan sungih thusuhnak le a lehnak hrangah hmang aw:

- Jesu cu miropi a si ti a thei ih, tlangvalpa in ziangtin a langter?
- Ziang thu a sut?
- Jesu in thupekawl a rellang mi sal uh.
- Thupekawl thu ah tlangvalpa in ziang a ti?
- A sumpai hnakin Jesu a thupisawn ti langter dingah Jesu in a hnenah ziang a sim?
- A hnisksak mi a awng maw, a sung? Ziangruangah?

C4 Thuanthu 1
Easter Thuanthu – Hi thuanthu cu Jesu an phiarsawmnak a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Judas in ngun tangka 30 ah Jesu a zuar. • Jesu cun a ralpawl ih kaihter le hruai ding a lungkim, ziangahtile kan hrang khraws parah a thi ding ti a thei. <p>Câng hril: <i>Mathai 26: 24</i> Bible Thu hlawm: <i>Mathai 26: 14-16 & 36-50</i></p>
THEIHTER AW	<p>Mangbangza Jesu in a tuah mi hmaisa zirnak ta nauhakpawl thawn reltlang uh. Cui thilpawl Jesu in ziangtin a tuah thei ti ruat uh. Jesu cu Pathian Fapa a si ti mangtersal hai aw. Jesu in mangbangza tuahin, mina a damter mi cu leitlun ih a ratnak săn a si lo ti reltlang uh. Leitlun ih Jesu a ratnak a săn diktak nauhakpawl sut hai aw. Kan sualpawl ruangih kan phu tawk hremnak cu phurin, khraws parih thi ding le nun famkim kan neih thei nak ding le leitlun ah a Fapa run thlah cu Pathian catuan thil tum a si ti mangter hai aw. Hi lamzin hi kan sualpawl laksak ih umin, Van hmun kan thlen thei nak umsün a si.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Jesu thihnak ding phiarthupnak hawlin Puithiam lu bik le biaknak lam hruaitupawl cun khua an khang. Jesu dungthluntu lakah pakhat, Judas cu an hnenah a va feh ih, an hnenih Jesu rak hruai a tiam. Cule ngun tangka 30 an pe. Judas cun Jesu a 'zuar'. 'Zuarthlai' ti mi sullam simfiang aw. <i>Judas in Jesu a zuar hi a dungthlun hnakin sumpai a duh sawn ruangah a si. Jesu a duhdawt taktak lo, a dungthluntu dik tak khal a si fawn lo.</i> (<i>Mathai 26: 14-16</i>) • Zan khat cu Jesu le a dungthluntupawl in Judas tel lo Gethsemane human ah an feh. Hmun sungah cun a Pa hnenih thla a cam sung rak hngak ding le thlacampi ding Jesu in Peter, James le John cu a dil hai. Ziang a thleng ding ti Jesu in a thei cia. <i>Ziang thil a cang ding ti nauhakpawl sut hai aw.</i> Bible in in sim mi cu 'thihnak tlak khawpin le nasa zetin a riah a sia' tiah a ti. <i>Ziangruangah Jesu in hi vekin a khansa si pei?</i> Ziang a cang ding ti a thei ko nân, 'ka duh vekin si llah seh, nangmai duh vekin si sawn seh' tiah a Pa hnenah thla a cam thotho. <i>Jesu cun khraws parih thi dingin a lungkim, ziangahtile in duhdawt ih, sualpawl ruangih cawhkuannak cu kan hrangah a phurh ding ruangah a si.</i> (<i>Mathai 26: 36-39</i>) • Jesu thla a cam rero laiah a dungthluntupawl cu an rak iħħath thluh. Vei thum rori an hnenah a kirsal ih, a va ḥhang hai. Jesu in a dungthluntupawl hnenah nan iħthħahnak cān a ra thleng leh ding tiah a ti. A cān a thleng zo. Judas cun Jesu-ih ralpawl cu a hnenah a rak hruai hai. (<i>Mathai 26: 40-46</i>) • Judas cu ralnam le talhtum keng mīpi thawn a ra thleng. Ka hnam ding mi Jesu cu kaih nan duh mi cu a si tiah a sim hai. Jesu cun Judas cu hnam ding a lungkim. (<i>Mathai 26: 47-50</i>) • <i>Judas cun Jesu a zuarthlainak in thil sual a tuah. Jesu thlun hnakin paisa a duh sawn. Thil dang ziang vek hnak hmanin Jesu hi a thupibik mi a si ti kan theihngah a tul. In duhdawt tuk ruangah kan hrang zuarthlai ding le khraws parih khenbeh ding a lungkim. Khraws parah Jesu cun kan tuar ding hremnak cu phu in a thi. Kan rak tuahsuak mipawl ruangah Bawipa Jesu ka sual rori a si, in ngaidam aw ka ti ding a si. Kan sualpawl ngaidam an si zo ahcun sual man cawhkuān kan tuar a tul nawn lo ding, ziangruangah tile Jesu in a zaten a phur thluh zo. Kan sualpawl ngaidam a si zo ruangah Vanram ah kan um thei thlang a si!</i>
ZOHSAL AW	<p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI – Jesu cu thla a cam, cule an kai.</p>
NUNPI AW	<p>Câng hril hi a tul asile zirh awla, simfiang hai aw - <i>Mathai 26: 24</i>. Level 1 nauhakpawl cun câng hrek tluk lawng an cing thei ding.</p> <p>Thusuhnakpawl cu pindan sungih thusuhnak le lehnak hrangah hmang aw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu thi ding in zopawl in an phiarsawm? • Jesu zuartu dungthluntu hmin kha zo a si? • 'Zuarthlai' ti mi sullam ziang a si? • Ziang tangka Judas hnenah an pe? • Jesu thlacam dingih a fehnak hmuan hmin kha ziang a si? • Judas in Jesu kha ziang vek mi a si tiah a hmuu hai? • Ziangruangah Jesu in amah kaih ding a remti si pei? • Kan sualpawl ngaidamnak ziangtin kan co thei ding?

C4 Thuanthu 2
Easter Thuanthu – Pilat – Hi thuanthu cu kan hrang Jesu-ih tuarnak a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bawipa Jesu cun ziang sualnak tuah mi a nei lo, cu cingin Pilat cun khraws parih khengbet dingin an hnenah a pe hai. • Bawipa Jesu cun sual a nei lo. Kan sualpawl ruangah khraws parah a thi. <p>Câng hril: <i>Mathai 27: 22</i> Bible Thu hlawm: <i>Mathai 27: 1-2 & 11-31</i></p>
THEIHTER AW	Nauhakpawl hnenah hmaisa thuanthu theihtersal aw. Jesu cu an kai. Anmai tuah lo mi thil ruangah harsatnak a tawng dah tu nauhakpawl lakah an um maw tiah sut hai aw. Thil sual rak tuah mi a um lo hmanah, an phu tawk hremnak an tuar ding a si. Cumi cu a dik maw? Cui dinhmun cu ziangti vekin an khansa? Thuanthu kan zoh mi ah Bawipa Jesu cu thil sual zianghman a tuah lo nân hremnak tuar ding a si. Zalennak kan co thei nak dingah kan sualpawl ruangah Jesu cu hremnak a tuar ding a si.
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Jesu cu an kai ih, Rom ram uktu, Pilot hnenah hruai a si. <i>Jew hruaitupawl cun Jesu cu Pilot hnenah an rak hruai, ziangahtile anih cu khalai canah khai ramsung ih thuneitu a si. (Mathai 27: 1-2)</i> • Pilat cun Jesu thu a sut. Anih cun a theihsuah mi cu Jesu in sualnak zianghman a nei lo ti mi a si. <i>Jesu cun ziang sualnak khal tuah mi a nei lo ti nauhakpawl hnenah simfiang aw. Jesu cun sual a nei lo.</i> Jew hruaitupawl cun Jesu cu khraws parih khenbet an duh ti Pilat cun a thei. Jesu-ih thuhla ah thuphan thu tam zet an sim. Pilat cun Jesu cu khraws ih khenbet dingih hlän ding a duh lo ruangah a aiawhah mi pakhat zalennak pek a duh. Jew-mipawl hnenah zo deuh simaw pakhat khat sawn luatter dingin hril dingah a ti hai. Pilat cun Jesu hril sawn dingin a beisei, asinan an hril lo. Misual Barabbas sawn an hril, cule Jesu cu khraws parih khenbet dingin an au. ‘Jesu hi khraws parih khengbet dingah a tlak maw’ti nauhakpawl sut hai aw? Cumi cu thil dik a si tiah na ruat maw?’ <i>Ziangruangah Pathian in Jesu cu hivek tawng ding a lungkim si pei. (Mathai 27: 11-23)</i> Mipi thinlung a thlengaw danglam lo ding ti Pilat cun a thei. Barabbas cu a suah zalen ih, Jesu cu hrem ih, khraws parah khengbet dingin thu a pe hai. Khraws parih an khenbet hlanah Rom ralkappawl cun Jesu cu a na thei bi in an hrem. Annih cun puan sendup an sinter ih, a lu parah hling lukhum an khumter. Jesu cu an hmuhsuam ih, cil an phui, an beng fawn. Cutin khraws parah Jesu cu a khengbet. <i>(Mathai 27: 24-31)</i> • <i>Jesu cu ziangruangah a thih tengteng a ṫul ti reltlang uh. Thil sual zianghman a tuah lo nân, sualpawl ruangih a phu tawk hremnak a tuar, ziangahtile in duhdawt ruangah a si. Kan sualpawl ruangah ka ti sual rori a si kan ti ih, a hnenah ngaidam kan dil asile kan sualpawl lakhlohsakin a um ding a si. Cutin Jesu thawn Vanram ah kumkhuain kan umtlang ding a si!</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuh hai aw: FBI – Jesu cu nasa zetin hrem a si.</p>
ZOHSAL AW	Thuanthu hrekkhat hrangah Câng hril hi a ṫul asile zirh awla, simfiang aw - <i>Mathai 27: 22.</i>
NUNPI AW	<p>A hnuai lamih thusuhnakpawl hi a Hman lole Sual hrangah hmang aw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pilat in Jesu thu a sut. • Pilat cun Jesu cu sualmawhnak nei ah a ruat. • Jew hruaitupawl cun Jesu cu khraws parih khengbet ding an duh lo. • Jesu cun ziang thil sual hman a tuah lo. • Barabbas cu sual nei lo, midik a si. • Ralkappawl cun Jesu parah zawnruahnak an nei. • Jesu cun kan sualpawl ruangih kan phu tawk hremnak cu a phur. • Kan sualpawl ngaidam a si ahcun Jesu thawn Vanram ah kan um kumkhuai ding a si.

C4 Thuanthu 3
Easter Thuanthu – Hi thuanthu cu Jesu in mithi a nungter ti mi a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesu cu a thi ih, thlan sungah an phum. • Pathian in a huham ropi hmangin thihnak in Jesu a thoter. <p>Câng hril: <i>Mathai 28: 6</i> Bible Thu hlawm: <i>Mathai 27: 57-66</i></p>
THEIHTER AW	<p>Zir zo mi thu ah ziang a cang ti mangtersal hai awla, an cinken mi relsuah ding siang hai aw. Judas in ziangtin Jesu a hruai ih, Pilat hnenah ziangtin a hruai ti le Pilat in ziangtin thu a sut ih, khenbet dingah Jew-pawl kut ah a pe. Bawipa Jesu cu khraws parah a thi. Ziangruangah Bawipa Jesu a thi an cing lai maw ti nauhakpawl sut hai aw.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Bawipa Jesu cu khraws parah a thi. Khaih zan rori ah, Joseph an ti mi, milian pa cu Pilat be dingin a feh. Joseph cu Bawipa Jesu zumtu a si, ɏhaten phum a si thei nak dingah Jesu-ih ruak lak siang dingin a dil. (<i>Mathai 27: 57-58</i>) • Joseph cun ruank cu a la ih, puannem pate in a tuam, cule thlan thar a lei mi sungah a phum. Thlan cu lungumpi laih mi kua a si. Thlan kâ cu lungumpi in an khar, cule an fehsan. Jesu dungthluntu nunau hrekkhat cu thlan ah cun an tang ta. Joseph le nunaupawl in ziangtin an khansa ih, ziangtin an ruat pei ti nauhakpawl sut hai aw. (<i>Mathai 27: 59-61</i>) • Kum tampil liam zo mi ah profet Isaiah in Jesu cu milian pahi thlan ah phum a si ding tiah a rak phuang cia zo a si ti nauhakpawl simfiang hai aw (<i>Isaiah 53: 9</i>). Profet thuphuhan mi cu a thleng taktak, ziangatile Jesu cu Joseph-ih thlan ah an phum. • Jew-pawl cun Jesu ruak ru dingin, Jesu-ih dungthluntupawl zan ah an ra ding ih, thihnak in a thosal tiah an ti ding ti an phang. Curuangah thlan kiltu ding le hminsinnak tuah dingin Pilat an dil. (<i>Mathai 27: 62-66</i>) • Ralkappawl cun thlan cu an kil, asinan Van ihsin a rung tum mi Bawipai vancungmi cu an kham thei lo. Lung phengumpi cu a ɏawn ih, a parah a to. Jesu cu thlan sungah a um nawn lo! Vancungmi cun 'hinah a um nawn lo, a thosal zo' tiah a sim hai.' (<i>Mathai 28: 1-6</i>) • Thuthangtha ti mi cu Pathian in a humham cahnak hmangin Jesu cu thihnak in a thotersal ti mi a si. A ruak cu rukhloh mi a si lo. A taksa cu a ɏawih lo. Pathian in thihnak thlan khur sungin a nuntersal zo! Himi cun kan sualpawl hrangih a thihnak in in tuahsak mi parah Pathian a lung a hmui tuk ti a langter. Jesu cu Paathian Fapa rori a si ti a langter ti nauhakpawl hnenah simfiang hai aw. Jesu cun zo vek khal in amah an rinsan ding le an mai bulpak Rundamtu ih an cohlan ding a duh a si. <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI – Jesu cua thi.</p>
ZOHSAL AW	Thuanthu hrekkhat hrangah Câng hril hi a ɏul asile zirh awla, simfiang hai aw – <i>Mathai 28: 6</i> .
NUNPI AW	Thuanthu hi cawng uh. Nauhakpawl cu Joseph, Pilat, ralkappawl, nunaupawl le vancungmi umdān cawng hai seh. A netnakah, nauhakpawl cu group ah ɏhenaw hai sehla, thuanthu cawng hai seh.

C4 Thuanthu 4
Easter Thuanthu — Himi cu Jesu a thosal ti mi thuanthu a si!

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thihnak in Jesu thawsal hnuah Emmaus lamzin ih khualtlawng pahnih thawn thu an reitlang. • Bawipa Jesu cun hrem a tuar ding ih, a thi tengteng ding a si. Cumi lo a dang lamzin in sualpawl ihsin runsuahnak lamzin a um lo. <p>Câng hril: <i>Luke 24: 26</i> Bible Thu hlawm: <i>Luke 24: 13-35</i></p>
THEIHTER AW	<p>Thuanthu mangsal dingah a hnuaiah thusuhnakpawl cu mi pahnih kawpawin tuah dingah nauhakpawl fial hai aw. (An duh asile alehnak an ngansuak thei.) Cule nauhakpawl cun a lehnak an hmuh mi cu group dang an sim sâwng thei. Judas cu zo a si, ziang a tuah? Pilat cu zo a si, ziang a tuah? Joseph cu zo a si, ziang a tuah?</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Jesu Khrih-ih dungthluntu pahnih cu Jerusalem ihsin Emmaus khaw lam panin an feh rero. Cui khua cu Jerusalem ihsin peng sarlh tluk hla a si. Jerusalem khaw sungih thil thleng mi thu an reitlang. An riah a sia tuk ih, umngaihnak an thei lo. <i>Khualtlawng pahnih kha ziangruangah hi vekin an khansa si pei ti nauhakpawl sut hai aw.</i> Jesu cu thihnak in a thosal zo nân, hi tei pahnih cun amah cu an hmu hrih lo. (<i>Luke 24: 13-14</i>) • Khualtlang pahnih an biakawk rero laiah an theih dah lo mi pakhat in a rak man hai ih, an hnenah a feh ve. Cui mi thar cu Jesu rori a si ti an thei lo lawlaw! Jesu cun an rel rero mi thu cu a sut hai. Pakhat deuh, Kleopas cun a sawn ih, Jerusalem ih thil thleng mipawl cu a sim hai. Jesu cu an khengbet tiah a sim. Jesu cu Pathian in anmah rundam hai dingih a run thlah mi Runsuaktu, Iole Khrirh a si tile fiang tukin an thei fawn. Asinan anih cu tu-ah cun a thi! (Culawng cu an ruah mi a si). Cun nunau hrekhat cu thlan ah an feh ih, vancungmi in a thosal zo tiah a rak sim ti mi thu khal an thei. Dungthluntu hrekhat thlan sung an vung zoh tikah Jesu-ih ruank a um nawn lo ti an hmu. Sikhalsehla Jesu cu an hmu lo. Khualtlawng pahnih cu an buai nasa! (<i>Luke 24: 15-24</i>) • Mikhual pa cun anmah a bawm thei hai! Profetawl le Cathiang in a sim vekin Khrih cun a tuar ding ih, a thi ding a si tiah a simfiang hai. A mipawlih sualpawl ihsin runsuak dingah hi mi lo lamzin dang a um lo. (<i>Luke 24: 25-27</i>) • Emmaus khua cu an va thleng, khua a sim thlang ruangah anmah thluntu pa cu an hnenih cam ve dingin an sawm. Zanriah ei ding an timlam ih, an ei, cui cun anmah thluntu pa cu Bawipa Jesu a si ti an thei thlang! Hmakhatteah an mithmuh ihsin a hlocih, asinan Jesu rori a si ti an theifiang thlang. Cui hnu cun an mang a bang nawn lo! Jesu cu thihnak ihsin a thosal zo ti an thei! Pathian in run thlah dingih a sim mi Rundamtu a si. <i>Khualtlawng tei pahnih cun ziangtin an khansa pei?</i> (<i>Luke 24: 28-32</i>) • A zamrang thei bikin Jerusalem ah an kirsal ih, Jesu-ih dungthluntupawl an va tawng hai. Emmaus lamzin ih thil thleng mipawl cu dungthluntupawl an va sim thluh. (<i>Luke 24: 33-35</i>) • <i>Himi cu Pathian ih khawkhian mi a si thluh ti nauhakpawl thawn reitlang uh. Kan zaten misual kan si thluh, kan sualnak cun Pathian thawn in thenhrang. Pathian cun in duhdawt ih, a hnen kan thlen thei nak dingah lamzin in tuahsak. Kan sualnak ruangih kan phu tawk hremnak in laksak dingah a Fapa run thlah hi, tuah ding mi lamzin umsün a si ti Pathian in a thei. Rundamtu cun a tuar ding ih, a thi tengteng ding a si, asinan a thosal ding! Thil sual kan rak tuah mipawl ruangah Pathian hnenih ngaidam kan dil asile kan sualpawl lakhlohsak a si ding! Kan thih hnu khalah Vanram ah amah thawn kan um kumkhuia ding a si!</i>
ZOHSAL AW	<p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI – Jesu a nungsal.</p>
NUNPI AW	<p>Thuanthu hrekhat hrang a ṭul asile Câng hril hi zirh awla, simfiang hai aw – <i>Luke 24: 26.</i></p> <p>Thiam zetih cangvaihnak tuah ding - (Nuahhakpawl cu group ah thenin tuah hai seh) Kan zir mi sungin thuanthu netabik a si vekin an khawruah thiamnak thawi an tuah mi zuk nauhakpawl sut hai aw;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vancungmi in thlan khar lung a ṭhawn lai zuk, asilole • Khualtlawng mi pahnih, Jerusalem ah kirsalin, Jesu an hmuh thu dungthluntupawl an sim mi zuk.

C5 Thuanthu 1

Ruth – Himi cu Pathian rinsan ti mi thuanthu a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Bethlehem ah kir dingih thutluknak a tuah tikah Ruth cun Pathian a rinsan.
- Pathian cun amah kan rinsan ding a duh.

Câng hril: *Ruth 1: 16-17*

Bible Thu hlawm: *Ruth 1*

THEIHTER AW

Ni tinten thutluknak vei tampi kan tuah mi taṭhimnak thawn reltlang uh. Group parah Ძhumawin zokhal in thutluknak tuah dingah cān remcang pek thluh an si, Ძhimnakah, a zuamawtu group pahnih ih tuah ding, asilole mi malte lakah.....

Tuisun ih thuanthu sungah thutluknak tuahtu mi bur bangaw lo mi an um. Fimkhurten ngai dingah nauhakpawl sim hai aw, cun thutluknak an tuah mi zat rak hminsin aw. Thuanthu sungih miphun pakhat cun an nun sung hmuah tleng danglamtu thutluknak tuahtu an um!

ZIRH AW

- Bethlehem khua ah pam a tlung (*a sullam simfiang aw*). Elimelek ti mi pa cun a nupi Naomi le a fapa pahnih cu Moab ram ih feh dingin thutluknak a tuah. (*Ruth 1: 1-2*)
- Riahsiatzain, Elimelek cu a thi. A fa le pahnih cu an hung tum vivo thlang ih, Moab ram mi nupi thi dingah thutluknak an tuah ve. Tikcu rei lo teah an pahnih cun an thi veve! (*Level 2 – sungah an hmin a ngan*) Tu cun Naomi le a mo le pahnih Orpah le Ruth lawng an tang. *An pathum cun ziang vekin an khansa pei ti ruat ngurungs hnik aw. (Ruth 1: 3-5)*
- Naomi cun an ram Bethlehem lamih kirsal lohli dingah thutluknak a tuah. Orpah le Ruth cun an hnenih feh ve an rem ti. Cui hnu rei lo teah Naomi cun anmai ram, Moab ih rung tang dingah a Ძha ding tiah a mo tei pahnih cu a sim hai. Orpah cun anmai innsang ih kirsal a lungkim. Ruth lawngte cu a thinlung a tleng danglam lo. *Ruth hrangah “ralṭha zetih” thutluknak a tuah hi a si; anih cu Bethlehem khua ah cun mi thar ah a cang ding, cule ziang vekin thil a tleng ding ti khal a thei lo. Ruth 1: 16-17* sungih a sim mi siarsuak uh, cule miphun dang pawl lakah ziang vekih khawsak ding a si ti cohlang dingin thutluknak a tuah mi simfiang aw, cun Naomi hnen ihsin a rak zir zo mi a nung mi le a dik mi Pathian rinsan ding a thupitnak thu khal reltlang uh. (*Ruth 1: 5-16*)
- *Ruth nun ihsin zir dingah Pathian in in duh ti simfiang aw. Amah in in tuah ih, kan hrangih a Ძhabik a thei. Amah kan rinsan ding a duh, cule kan nunnak ah a tumtah mi Ძuansuak dingin kan siang ding a si.*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuh hai aw: FBI – Ruth thuanthu Part 1.

ZOHSAL AW

A ᲅul asile Câng hril hi zirh awla, simfiang aw: **Ruth 1: 16**. Bible câng hi a tawi zawngten sim hai aw.

NUNPI AW

Thusuhnakpawl hi pindan sung ih thusuhnak le lehnak hrangah hmang aw:

1. Ziangrungah Elimelek in Bethlehem suahsan dingah a hril si pei?
2. Fapa pa ziat a nei?
3. Bethlehem khua ih kirsal kha nunau paziat saw?
4. Moab ih kirsal kha zo a si?
5. Naomi thluntu kha zo a si?
6. Ruth-ih thutluknak a tuah mi a Ძhatnak ziang a si?
7. Thusuhnak ruah ding mi: Thuanthu sungah thutluknak vei ziangzat a tarlang? (7) Nauhakpawl in a mangsal ding a si.

C5 Thuanthu 2

Ruth le Boaz – Himi cu Ruth hrangih Pathian tumtah mi thuanthu a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Pathian cu Ruth hrangah a tha, cule a nunnak hrang a tumtah mi a tuahsuak.
- Kan nunnak hrang Pathian in tumtah mi a nei.

Câng hril: *Ruth 4: 13*

Bible Thu hlawm: *Ruth 2-4*

THEIHTER AW

Kan dung zarh ih thuanthu a thupitnak deuh zohkirsal aw. Rawl lak cān reltlang uh. Rawl hmin na sim thei kem? Zuk in tahthimnak hmuh hai aw. Hipawl ziangtin a khawm ti reltlang uh. Bible san laiah cun rawl lakanak cet tivek a um hril lo. Ló rawl attu cun favah in an at. Cule mifarahpawl cu ló rawl latupawl dung thlunin, an lak hrelh mi fang lep sar ding an siansak.

ZIRH AW

- Ruth le Naomi Bethlehem an va thlen laifang cu ló rawl an lak laifang a si. Ruth cun amah le Naomi hrang an ei ding mi rawl, fang lep sar ding a duh. *Ziang vek a si pei ruat hnik aw. (hnāuan bangthlak zet, mi theih tuk lem lo mi a si)* Lo neitu pa, Boaz cu Ruth parih a that tuk ruangah Ruth cu a mangbang riangri. Anih cun a siahhlawh nunaupawl hnenih um ve ding le a ti a hal tikah an hnenah in ve dingin a sim. (*Ruth 2: 8-9*)
- Ram dang mi le a si fawn, ziangruangah lainathnak a parah a nei ti a ruah tikah a mang a bang, asinan Boaz cun a thula a rak thei thluh zo ti a simfiang! *A thuhla a rak theih zo mi phawrhsuak dingah nauhakpawl sim hai aw. Ruth cun Pathian a rinsan a si ti Boaz cun a thei.* Ruth kilkhawi dingah Pathian in Boaz a hmang. (*Ruth 2: 10-17*) Cui hnuah Boaz cun Ruth cu suncaw an ken mi a hlawm ve, cule hnāuantupawl hnenah a sar dingah fang lep tan ta hrim uh tiah a ti.
- Zan lam inn a va tlun tikah Ruth in Naomi hnenah ziang thu a va sim ding ti nauhakpawl sut hai aw. Boaz ih thil tuah mipawl cu Pathian ih zangfah lainatnak Ruth hnenih a langter mi a si ti a thei ti thu simfiang hai aw. (Ruth 2: 18-23)*
- Ruth-ih nunnak hrangah Pathian in tumtah a nei ti mi simfiang phahin, thuanthu a tawi zawng in sim aw (Ruth 3 le 4).* A rei hlanah, Boaz le Ruth cu an neiauw. Cui hnuah Ruth cun Obed ti mi naute a nei. Anih cu David hringtua pu bik ah a rung cang ti simfiang aw. Ruth le Naomi ih nun ah ziangtin hi vek lungawiza thil a thleng ti khal simfiang aw – a liam zo mi thu thawn khaikhinin. *Ruth 1: 16* sungah Pathian hril sawn dingih thutluknak a tuah mi a hman tuk ti hmungah dingin nauhakpawl bawm hai aw. Pathian kan rinsan asile Pathian in kan hrangih a famkim mi a tumtah mi le a thatnak kan nu nah a thlengter ding a si.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI – Ruth thuanthu part 2 le part 3.

ZOHSAL AW

Câng hril hi a tul asile zir awla, simfiang aw - *Romans 8: 28*. A parah harsatnak thleng khal sehla, Pathian in Ruth ih duhhrilnak cu a hmang (ram dangah mikhual vekin) cutin a tha tuk mi a tumtah mi cu a tuahsuak a si .

NUNPI AW

Level 1 – Himi cu thuanthu an cinken sin nak dingah Hman lole Sual hril ding a si:

- Naomi le Ruth cu thlatang cān ah an thleng.
- Ló sungah an pahnih in hnāuan ding an hmu.
- Ruth cu Boaz-ih ló ah hna a tjan.
- Boaz cun Ruth cu sang le tidai a neih mi a hlawm ve nak in a ngaihsaknak a langter.
- Ruth thlunih Boaz-ih thatnak Naomi cun a theithiam lo.
- Netaah, Boaz cun Ruth a thi ih, fapa an nei.

Level 2 –A hnuai lam thupawl hi reltlang uh:

- Ruth cun Naomi thawn Bethlehem an feh laiah harsatnak a tawng.
- Cān remcang a neih mi cu thil tha ah ah a cang.
- Kan nunnak ih a tumtah mi tuahsuak dingah Pathian cun mi dang a hmang. (Ruth nunnak ih Boaz le Naomi-ih cangvaihnak ruat hnik hman)

C5 Thuanthu 3

Hannah cu Pathian hnenah thla a cam – Himi cu kan thlacamnak ziangtin a thei ti mi thuanthu a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hannah-ih thlacamnak Pathian a theihsak ih, a cohlang. • Pathian cun thla kan cam ding a duh. <p>Câng hril: Luke 11: 9 Bible Thu hlawm: 1 Samuel 1: 1-20</p>
THEIHTER AW	<p>Thlacam thu reltlang uh. Nauhakpawl thlacam an theihthiamdān dinhmun a bangaw lo. Thlacam ding hrekkhat tarlang ding mi ruattlang uh. Pathian cu Vangcung ih kan Pa a si ih, kan hrang a thabik a thei, cumi cu pek in duh. Pathian in in theihsak ti thei in, biak theih a sinak cu khawruahharza a si tinmi reltlang uh. Level 2 thawn thlacam ding tarlan mipawl nan zoh thei.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Hannah in a dimhmun a theihfiang mi simfiang aw. (<i>Level 2 lesson catluan pakhatnak</i>) (1 Samuel 1: 1-2) • Elkanah cun Shiloh ti mi hmun ah a sungkua zate hruai in, kum tinten an feh theu. Cui hmun ah Jehovah an bia. Hi lai cān ah Hannah cu a riah a sia tuk, ziangatile fa a neih lo ruangah Peninnah in a hmuhsuam. A ṭap ringring theu ih, rawl khal a ei duh lo. Hannah cun thil cang thei mi ah a ṭha thei bikin a tuah. Jehovah hnenah thlacam dingin thutluknak a tuah. <i>Kan mangbangnak le buainak thuhlapawl Pathian hnen kan thlen thei ti simfiang hai aw.</i> (1 Samuel 1: 3-7) • Hannah cun thutiam a tuah ih Pathian hnenah thla a cam. Fapa a pek asile amah rian dingin Pathian hnenah Hannah cun pek kirsal a tum. Mi pakhat in a rak zoh ringring! Puithiam Eli cun Hannah-ih ṭahnak cu a hmu, asinan a hmu lawng a phun rero ih, aw a thei thei lo. Eli cun Hannah cu sabit zu ri ah a ruat ih, ti nawn lo dingin a dawn! Hannah cun Eli hnenah ka riah a sia tuk ih, Jehovah hnenah thla ka cam tiah a simfiang. <i>Hannah vekin thinlung takten ziangtin thla kan cam ve thei ding.</i> Ringpin Pathian hnenih sal khal a tul cuang lo. <i>Thla kan cam duhsan taktak Pathian cun a thei.</i> (1 Samuel 1: 9-16) • Eli cun Hannah hnenah, “va tin aw, riahsain um nawn hlah, na dil mi cu Jehovah in lo pe hram she, tiah a sown.” <i>Hannah cun ziang vekin a khansa pei ti nauhakapwl sut hai aw, cule buainak kan neih tikah Pathian hnenih kan thlen miih a danglamnak khal reltlang uh.</i> (1 Samuel 1: 17-18) • Tikcu rei lo teah Pathian in Hannah-ih thlacamnak cu a cohlang. Fapa pek a si. A hmin ah Samuel tiah a sak, a sullam cu “Pathian hnenih ka dil mi,” tinak a si. Naute Samuel cu thlacamnak ih a ngah mi a si ruangah Hannah cun a hngilh thei hrimhrim lo. (1 Samuel 1: 19-20) <i>Kan thlacamnak cohlan a si tikah Pathian hnenih lungawi thu sim ding mang ringring ding kan si.</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuu hai aw: FBI – Samuel a suak.</p>
ZOHSAL AW	<p>A tul asile Câng hril zirh awla , simfiang aw: “Dil awla, pek nan si ding; hawl uhla, nan hmu ding.” Jesu in a sim mipawl hi simfiang aw. Thlawsuah pek in duh. Sualpawl ihsin in rundamnak thilpek in pek Pathian in a duh.</p>
NUNPI AW	<p>Thusuhnakpawl hmang aw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkanah in a sungkua kum tinten khui tawk hmun ah a hruai theu? • Ziangruangah Hannah a riah a sia? • Hannah ziang tuah a duh lo? • Hannah-ih thlacamnak zo in a theihsak? • Hannah in ziang thutiam a tuah? • Zo in Hannah-ih thlacam a ngaisak? • Thla a cam hnuah Hannah in ziangtin a khansa? • A fapa kha ziangtin a ko?

C5 Thuanthu 4

Samuel cun Jehovah-ih kawhnak aw a thei – Himi cu Jehovah in Samuel a bia ti mi thuanthu a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Jehovah in a kawh tikah Samuel in a sawn.
- Pakhat cio in Bawipa kan sawnkirsal ve a tul.

Câng hril: **1 Samuel 3: 9**

Bible Thu hlawm: **1 Samuel 1: 21-3: 21**

THEIHTER AW

“Kawh le sawnawk” ti mi lehnak tluangtlamte nauhapawl in lek hai seh. Hruaitu in zabengin aw tuah hai sehla, group dang nauhapawl in rak cawng ve hai seh. Nauhapawl in hotu tuanvo laksawngaw hai seh. “Kawhnak le sawnak” tidān phun tampi hmang ding tawngfang a um, themnakah, hruaitu in “Pingpong” a ti asile nauhapawl in “Pongping” ti vekin..!

ZIRH AW

- Netabikih an zir mi Hannah in thutiam a tuah ti mi zohpisal aw. Samuel cu nauhakte a si laiah Hannah cun thutiam vekin a tuah. Samuel cu Shiloh khua ah a hruai. Hannah cu Jehovah hnenah thla a camsal; hi cān ah Pathian in a hrangih a tuah mi ruangih lungawi thlacannak a si. (**1 Samuel 1: 24-2: 11**)
- Nauhak Samuel cun Pathian a rian thawk. Samuel cu hnaṭuan ropi tuan, nauhak danglam hleice a si. Samuel-ih nun ah Pathian in tumtah mi a nei. Hannah cun Samuel cu a hngilh thei hrimhrim lo. An sungkuak in kum tinten an va tlawn tinten a nu in kawr than a ken theu. An pahnih hrangah ziang tluk cān hman nuam a si ding ti sim hai aw. Samuel cu a ṭhang vivo ih, amah theitu mi dang le Pathian lungawi zawngin a nung. An kum a tam vivo vekin, an nunnak in Pathian lung an awiter maw ter lo nauhapawl sut hai aw. (**1 Samuel 2: 18, 21, 26**)
- Zan khat cu a ih hn ah, mi pakhat a hmin kotu aw a thei. Samuel, Samuel cun puithiam Eli a si hmang tiah a ruat, curuangah a hnenah a va feh. Asinan Eli cun Samuel hnenah ka lo ko lo tiah a ti, va itsal dingin a fial. Ziangtin a cangsal ti nauhapawl sim hai aw, cule Samuel in ziangtin a khansa ti ruat dingah nauhapawl bawm hai aw. A vei thumnak Samuel in a hmin kawh aw a theih tikah Eli hnenah a va fehsal, tu cun Eli in Samuel kotu zo a si ti a theingah thlang. Jehovah in a ko. Eli cun Samuel hnenah na hmin in an lo ko tin na theih asile, “Bawipa thusim aw, na siahhlawh in na aw a ngai” tiah na sown ding tiah a sim. (**1 Samuel 3: 1-9**)
- A va itsal, a vei litnak kawhnak aw Samuel cun a theisal. Samuel cun Eli ih a sim vekin Jehovah cu a sawn. Himi tiangah Samuel cun Jehovah a thei nān, bulpak tak cun a thei lo. Samuel cun Jehovah in in ko a si ti a thei thlang ih, dik zetin a sown thei thlang. Thuhmaihruai ih lehnak thawn buktawnaw. Cui zan cu Jehovah in Eli hrang thucah thupi tuk mi Pathian in a sim. Hi tum hi Samuel in profet a si hnu a vei khatnak Pathian hnenih thucah a theih mi a si. (**1 Samuel 3: 10-21**)
- Pathian cun Samuel cu a hmin rori in a thei. Kan hmin khal a thei thluh, cutin a Fapa cu in Rundamtu le Bawpa ih cohlan dingin in ko. Pathian ih in kawhnak hi thil cang hruak mi a si lo ti sim hai aw, asinan Thiang Thlarau hmangin kan tuah ding mi fiang zetin in theiernak a si. A cān ah cun Bible kan siarnak in Pathian in in bia. Pathian ih in biak tikah a lehnak dik ih let dingin nauhapawl fawrh hai aw.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuh hai aw: FBI – Mino Samuel Jehovah in a bia.

ZOHSAL AW

Câng hril kha a tul asile zir uhla, simfiang aw: **1 Samuel 3: 9**

NUNPI AW

Thusuhnakpawl hmang aw:

- Hannah in hnaṭuan dingah Samuel khui hmun ah a hruai?
- Kum tinten ziang thil so a kensak theu?
- Samuel-ih nun ah zo so lungawi?
- Samuel cu zo thawn hna an tuantlang?
- Jehovah in Samuel vei ziangzat a ko?
- A kawhnak aw a theih tikah Samuel in Jehovah cu ziang vekih sawnkir ding so a si?
- Jehovah in kan hmin a thei maw?
- Pathian in in kawh tikah ziang kan tuah ding?

C6 Thuanthu 1

David – Himi cu Israel siangpahrang thar dingah David hril a si ti mi thuanthu a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- Israel siangpahrang dingah David hril dingin Pathian in Samuel a sim.
- Pathian cun ziang vek mi kan si ti a thei ih, in ngaihsak.

Câng hril: **1 Samuel 16: 7**

Bible Thu hlawm: **1 Samuel 16: 1-13**

THEIHTER AW

Thuthup rel loin na um thei maw? *Thuanthu sungah Samuel cun Pathian hrang a thuptei tuah ding mi a nei ti reltlang uh. Ziang vek an si ti rel sâwng dingah nauhakpawl sut hai aw. A san lam, sam räwng, a tum le tet lam ti vekin ... Thuanthu sungah ziang vek mi kan si ti hnakin, ziang vek mizia nei mi kan si ti Pathian cun a ruat thupi sawn.*

ZIRH AW

- Israel siangpahrang ding va hawl dingin Pathian in Samuel cu a thupten a thlah. Mipi hnenih thuhla rung thleng mi sim simtu dingah Samuel cu Pathian hril mi profet a si. Pathian thu a thlun lo ruangah – Israel siangpahrang hmaisabik Saul tlunah Pathian a lungawi lo. (**1 Samuel 15: 11**). Saul thuhla ruangah Samuel cu a thin a nuam lo, asinan riahsia lo dingin Pathian in a sim. Cuhnakin, Bethlehem khua ih fapa pariat nei, Jesse hnenah olif hriak bawm khat thawn feh dingin a fial. *Câng 1b lamah Pathian in ziang a sim ti rel aw. (1 Samuel 16: 1)*
- Samuel cu a thin a bang. Siangpahrang Saul le a nung lai fawn, mi pakhat siangpahrang dingah Samuel in a hril ti Saul in a theih asile a thin a heng ding ih, thah hman in duh men ding tiah a ruat ih, a tih tuk. Pathian cun Samuel cu Jesse le a fapapawl va hawl ding le Pathian be dingin a fial. Siangpahrang thar ding hril dingah le a sim cia fawn si. Samuel cun Pathian thu a lung. *Pathian kan duhdawt asile a thu kan thlun ve ding ih, Bible in tuah dingih in sim mi kan tuah ding a si. (1 Samuel 16: 2-3)*
- Bethlehem khua ih Samuel a thlen tikah, khaw sung hruaitupawl cun an tih, cule thuthang sia maw na rak phurh tiah an sut. Jesse fapapawl thawn Pathian be dingah ka ra tiah a sim hai. Jesse fapa lakih pakhat cu siangpahrang thar ih tuah dingah ka ra tiah a sim lo. Himi thu Saul siangpahrang hnenih a thlensal ding a duh lo. (**1 Samuel 16: 4-5**)
- **1 Samuel: 16: 6-11** sungah ziang a thleng ti simfiang hai aw, cule Samuel hnenih Pathian in a sim mi **câng 7-nak ta rel uar hleice aw**. Leng lamih a lang mi pumrua ah Pathian a buai ve lo. *Pathian cun kanmah vek mizia nei mi khal in ngaihsak.*
- David cu mino duhnungza, hardam zet mi a si, hramlak ah a pai tuupawl a khâl theu. **Câng 12b** sungah Samuel hnenih Pathian in a sim mi relpi aw. Ni khat khat ah siangpahrang a si leh ding ti hmuhsnak ah Samuel cun David-ih lu tlu ah olif hriak a tawih! Cui ni thawkin Pathian cu David hnenah a um. Pathian cun David cu ziang vek mizia nei mi a si ti a thei. Jess-ih fapapawl lakah nautabik si cingin Israel siangpahrang tuan dingah hril mi a si. *Pathian in ziang vek mizia nei mi kan si ti a thei ti simfiang hai aw. Pathian cun a san lam, a sam räwng lole mituaktai a si maw ti a zoh lo. A Fapa Jesu kan duhdawt maw ti in zoh sawn a si. (1 Samuel 16: 12, 13)*

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuh hai aw: FBI – Samuel in siangpahrang dingah Samuel hriak a thih – zuk 1-12 hmuh hai aw. Zuk 1 cun a dung lam thuhla a pehparter, **1 Samuel 15: 11**

ZOHSAL AW

Câng hril hi a tul asile zirh awla, simfiang aw – **1 Samuel 16: 7**. A neta lam thu kha nauhakdeuh pawl zirh dingin hril hai aw.

NUNPI AW

Bën thei mi zuk hmang aw. Nauhakpawl kha a retrak ding hmun ah retter hai awla, thuanthu simsal hai seh.

Câng hril kha siartlang uh, asilole thusuhnak hrangah hmang aw:

- Israel siangpahrang hmaisabik zo a si?
- Siangpahrang thar hril dingih hawltu kha zo a si?
- Khui ah a feh ih, amah thawn ziang tuah ding a nei?
- Ziangruangah Samuel a thin a bang?
- Bethlehem khua ih va hawl dingih simtu kha zo a si? Fate paziat a nei?
- Pathian hril lo mi a falepawl hmin kha na cing lai maw?
- Samuel in hril a tum lawk mi a fapa kha zo a si?
- Ni khat ni ah David cu siangpahrang a si leh ding ti Samuel in ziangtin a langter?

C6 Thuanthu 2

David – Himi cu Koliat do dingin David a timlamaw ti mi thuanthu a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koliat in Pathian nung ralkappawl hnihsuahsaihnak ih a hman ruangah David a thin a heng NASA. • Koliat do dingah Pathian in David cu ral̄hatnak a pe. Pathian in nehnak in pe ding ti David cun a thei. <p>Câng hril: <i>1 Samuel 17: 26</i> Bible Thu hlawm: <i>1 Samuel 17: 1-31</i></p>
THEIHTER AW	<p>Tlawnng hrang bāwmnan lole zangfah bāwmnan sumpai hawl dingah, tileuh dingah na nun ah ngiarnak na tawng dah zo maw? <i>David cun a nun ah ngairnak har zet mi a tawng ti sim hai aw.</i> Pi 9 le letmah pa 6 sau in cahnah khāwng tān awla, zual aw, cule nauhak hmaiah ret aw. Himi a sau lam thawn nauhakpawl tahaw hai seh – Koliat-ih san lam a si.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • Israel le siangpahrang Saul Filisṭia-mipawl thawn an doaw. <i>Israel-mipawl cu Pathian-ih minung hleice an si ti le a liam zo mi cān ah Pathian an rinsan asile a bawm hai theu ti nauhakpawl simfiang hai aw.</i> Israel-mipawl cu tlang khat lamah an tlaraw ih, Filisṭia-mipawl ral khat lamah. Filisṭia-mipawl cun Pathian an duhdawt lo ih, an rinsan fawn lo. Ralkap le ralkap doawk aiah, Filisṭia-mipawl cun an rinsan zet mi ral dothiam, Koliat cu Israel ralkappawl ngiar dingin hmaiah an suahter. “Keimah in do ngam tu ding mi pakhat rak hril uh,” tiah ni tinten a auhnawh hai. <i>Cule Koliat-ih ralthuam le a san lam simfiang hai aw. (Câng 4b in 7).</i> Siangpahrang Saul le a ralkappawl cun an tīh tuk lawmmam. Zohman in Koliat do ngam tu an um lo. (<i>1 Samuel 17: 1-11</i>) • David-ih u le pathum cu Israel ralkappawl lakah ral doin an um. <i>An hmin relsal awla, Israel siangpahrang dingah ziangruangah hril an si lo ti reftlang uh.</i> David cu siangpahrang tūan dingin a hngah rero laiah, a pai tuu khālin hramlak ah a feh. Ni khat cu a pa Jesse in David cu ral donak hmun ih um a ulepawl ei ding hei ken ih vehvai dingin a thlah. Koliat do ngam tu mi pakhat ra suak dingih a au lai le ral do dingih an tlarkhawmnak hmun ziangtin David a va thleng ti simfiang aw. Israel-mipawl cun an tīh tukah an tlan. Siangpahrang Saul in Koliat doneh thei tu cu lawmman pe dingin a tiam hai! (<i>1 Samuel 17: 12-25</i>) • Koliat in Israel ralkappawl a hmuhsuam ruangah David cu a thin a heng NASA. David cun: “A nung mi Pathian ralkappawl ngair ngam tu Pathian nung be lo tu cu zo so a si?” tiah a ti. David cun zohman an feh ngam lo nak hmun ah cun a va feh. Pathian in Koliat a thahsak ding ti le nehnak a pe hai ding ti a thei. Eliab-ih sāwnkirnak câng 28 zoh aw. David in ka do ding a si a ti mi cu siangpahrang Saul in a thei. (<i>1 Samuel 17: 26-31</i>) • <i>Amah an rinsan a si ahcun Pathian in a mi Israel-mipawl cu nehnak a pek ding thu a tiam hai a si. Filisṭia-mipawl cun anmai tuah cawp mi thing le lung pathian an bia, asinan David cun a nung mi Pathian a rinsan. Koliat do dingih a feh tikah Pathian in nehnak i pe ding ti David in a thei. Pathian nung kan rinsan asile anih cu kan lamah a ṭang ih, in bawm ding a si.</i> <p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuh hai aw: FBI – David le Koliat zuk hmang aw 1-11.</p>
ZOHSAL AW	<p>A ṭul asile Câng hril zirh awla, simfiang aw – 1 Samuel 17: 26. A netnak lam câng sal uar hleice aw. Pathian nung be lo, mai tuah cawp pathian betupawl thu simfiang aw.</p>
NUNPI AW	<p>Nauhakpawl cun Koliat-ih ralthuam zuk cahnah parah suai hai seh, cule Israel ralkappawl a hmuhsuam ih a ngairnak ngan hai seh, lole thusuhnak lehnak khalah na hmang thei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Siangpahrang Saul le Israel-mipawl ral donak ih te lve kha zo saw? • Zo so an rinsan tuk mi ralkap pai hmin kha? • Ziang tluk sang a si? A hman mi ralthuam ngan aw. • Israel ralkappawl a ngainak kha ziang a si ta? • Ral ram ih a ulepawl an um laiah David in ziang a tuah rero? • A pa in ziang tuah ding a fial? Rawl a hei ken mi kha na mang lai maw? • Ralkappawl umnak hmun a thlen tikah Daivid in ziang theih mi a nei? • Ziangtin a khansa? Ziangruangah a thin a heng? • Zo in David a thlah?

C6 Thuanthu 3

David – Himi cu David in Koliat a neh ti mi thuanthu a si.

	<p>Kan zir thei mi thu hnih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • David cu Koliat do ding le that dingah a feh. • Pathian in David cu ralthatnak le nehnak a pe. <p>Câng hril: <i>1 Samuel 17: 47</i> Bible Thu hlawm: <i>1 Samuel 17: 32-51</i></p>
THEIHTER AW	<p>Nauhakpawl in C6, lesson 2-nak ih thuanthu zuk thawn theihtersal aw. Nauhakpawl ih tih zet mi sut hai aw. David cun Koliat do ding cu a tih lo nasa, ziangahtile Pathian in a umpi ti a thei.</p>
ZIRH AW	<ul style="list-style-type: none"> • David cu siangpahrang hmaiah a ding. Câng 32-33-nak sungih thu thawn pehtlaiter aw. David cun Koliat cu tih ding a um lo ti a thei, ziangahtile Israel ralkappawl lamah Pathian a tāng ti a thei. Saul cun David cu a nauhak tuk lai, cun Israel ralkappawl lakin ral do dingah a tlin lo ding tiah a ruat. David cun tih sehla a awm nān. A pai tuupawl a khalhnak ah Pathian-ih bāwmnak in kiosa le savawm pawl a that hai. Na nauhak zet a si khalle a pawi lo, thil thupi zet tuah dingah Pathian in a lo bawm thei. Câng 34-37 ih David in a sim mi thawn pehtlaiter aw. David cun Koliat that dingah Pathian in i run ding a si ti a rinsan pumhlum. (<i>1 Samuel 17: 32-37</i>) • Siangpahrang Saul in Koliat do dingah David cu a lungkim. <i>David in Sual siangpahrang ral donak thuam a hruh nān a fehpi thei lo, ziangahtile a rit tuk.</i> David cun ralhuam thawn cun ka do thei lo ding a ti ih, a hlit. Câng 40 a sim mi simfiang aw. <i>Lung hlum panga la awla, zal sungah ret aw.</i> (<i>1 Samuel 17: 38-40</i>) • Koliat in ziangtin David a rak naih ti le ralhuam zianghman keng lo, a kut sungah herhli lawng keng minote hmuhsuam ih a aunak simfiang aw. David cun a tih lo nasa. Pathian in in umpi ti a thei. David cun Koliat cu: "Isreal ralkappawl i Pathian, Ziangkintithei Pathian hmin in do dingah ka ra tiah a ti." Filitia-mipawl in Pathian nung an be lo ih, kut ih tuah mi lungto le thing pathian an bia ti simfiang hai aw. Câng 46-47 sungih David ih sim mi a tawi zawngin simsaw aw. Koliat neh a sinak cu keimai cahnak ruangin a si lo, Pathian cahnak thawnngin a si ti David cun a theifiang. Pathian ka lamah aṭāng ti a thei. (<i>1 Samuel 17: 41-47</i>) • David cun a zal sung a pur ih (<i>na cawng thei</i>), lungto a lasuak, cule a herhli ah a ret. Cule a herhli cun a saih ih Goliat-ih calpadar ah a ngah. Dawng kua lai sang, mimangkawng pa cu a tlu ruairo. David in Goliat-ih ralnām cu a hmang ih amah cu a that. Filitia-mipawl in an hotu pa Goliat thah a sizia an hmuh tikah, an tlanhlo. David le Israel-mipawl cu Pathian nehnak a pe hai. <i>Nauhaupawl khan lungawi aipuannak langternak ah an za bēng hai seh!</i> (<i>1 Samuel 17: 48-51</i>) • Pathian in nehnak a pe ding tiah David in Pathian a rinsan. <i>Mimangkawng do ding kan si lo ti simfiang hai aw. Kan ral Setan cun thil sual tuahter ding a duh. Kan nunnak ah thil sual tuah ding hi kan do natsat a ṭul.</i> Pathian kan duhdawt ih, kan sualpawl ngaihdam kan dil asile, Pathian cu kanmah lamah a ṭāng. Pathian kan dil asile, anih cun thil sual tuah lo dingin le amah duh zawng tuah thei dingin in bawm ding.
ZOHSAL AW	<p>Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw. Hmuh hai aw: FBI – David le Koliat zuk thawn 11-18.</p>
NUNPI AW	<p>Câng hril hi a ṭul asile zirh awla, simfiang aw – 1 Samuel 17: 47. David le Koliat tiah kawh mi tawngfang sal aw.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koliat do dingah David cu a si thei deuh lo tiah ziangruangah Saul in a ruat si pei? • David hnenih a pek mi Saul-ih ralhuam nan mang lai maw? • Ralhuam aiah David in ziang mi a hmang? • An tawnhawk tikah David in Koliat hnenih a sim mi ziang a si? • Koliat thahnak dingah David in lungto paziat a keng? • Koliat a thi ti an hmuh tikah Filitia ralkappawl ziang an tuah? • Zawi cahnak hmangin Koliat neh a si? • Zo so kan ral? Thil dik lo tuah dingah si loin nehnak zo in in pe ding? "David nauhak pa" ti mi hla YouTube suncta hawlin sak uh.

C6 Thuanthu 4

David – Himi cu siangpahrang Saul in David a iksik ti mi thuanthu a si.

Kan zir thei mi thu hnih:

- A hmin a than deuhdeuh ruangah siangpahrang Sul in David thah a tum.
- Saul siangpahrang kut sungin Pathian in David a humhim.

Câng hril: **1 Samuel 18: 14**

Bible Thu hlawm: **1 Samuel 18: 1-16**

THEIHTER AW

Iksiknak thu hrang tahthimnak nauhakpawl sut hai aw, asilole zohthim ding rel hai seh. Iksiknak cun thil tha lo mi a tuahter.

Darsumsel, tingrisit zuk hmuh hai aw. Cule thuanthu sungih awnmawi vek ngaiter aw, cule an tarlan tikah zawi kut a hmaisabik ti tarlang aw.

ZIRH AW

- David cu miraltha a si! Micak Koliat a thah hnuah siangpahrang innpi ah David thawn an umtlang thei ding ruangah Saul a lungawi zet. David le siangpahrang-ih fapa Jonathan cu rualpi tha zet an si. Kumkhuaih rualpi si dingah thutiamkam an tuah. A rualpitatawknak nemhngehnak ah Jonathan cun David cu laksawng pek mi a nei (tarlang aw). *Rualpi tha an neih mi nauhakpawl in rellang hai.* Ziang thil a thlen khalih kiangnai ih um theu rualpi tha neih hi a tha. (**1 Samuel 18: 1-4**)
- Siangpahrang Saul-ih ralkappawl lakah David cu mithupibik ah a cang. Saul in tuah ding a fial mi pauh thaten a tuah thluh ringring. A ralkap tuanpipawl le Israel-mipawl khal a parah an lungawi nasa. Koliat a thah hnuah David le Saul siangpahrang cu Jerusalem ah an kirsal. Darsumsel le tingrisit tumin lamzin ah nunaupawl an ra suak (a cang thei asille cawng uh). An sak mi le lam thuhla sim hai aw. (**1 Samuel 18: 5-7**)
- Cupawl hmutu zo bik saw rak thinheng kha? (*Siangpahrang Saul*) Anih cun David a iksik ih, thah hman a duh thlang. Thinlingnak le iksiknak cun thil tha lo tuah ding a suakter. Bible sungah Pathian in mi dang iksik lo dingin ralrinnak in pe a si. (**Suahlannak 20: 17**). David thah thei dān ding cān remcang Saul siangpahrang cun a hawl. Ni khat cu David in siangpahrang inn ah tingtang a tum, cui awnmawi cun Saul siangpahrangih thinhengnak a daiter ding ih, thil tha lo tuahsuak loih a umnak dingah a si. A thaisun ah ziang a thleng, David thah a tum ti simfiang hai aw. Saul cun David a tih, ziangah tile Pathian in a kilhim ti a thei. Amai hrangah si loin, David hrangah cun thil ziangkim a fehtluang ti a thei. (**1 Samuel 18: 8-12**)
- Saul siangpahrang cun David cu ral do dingah ralkap bur 1000 hotu dingah a thlah. A ruahnak ah cun doawknak ah David a thi ko ding tinak a si. (*Zoh aw 1 Samuel 18: 17b*.) Asinan a tuah mi kipah Pathian in a kilveng ih, a hlawhtling sown riangri. Saingpahrang Saul cun a iksik ih, a tih deuhdeuh fawn. Asinan, David cu a hlawhtling mi ralkap hotu a si ruangah mipi cun an duhnak a nasadeuh deuh. (**1 Samuel 18: 13-16**)
- David cun Pathian a duhdawt, cule thah a silonak dingah a kilhim. Ni khat ni ah cun Israel siangpahrang a tuan lai ding a si. Bible sungih a sim mi thlun dingah kan hawl ih, amah kan duhdawt asile, Pathian in in ngaisak ding ih, in kilhim fawn ding.

Biblethu zir le tuah ding mipawl tuah thluh aw.

Hmuu hai aw: FBI – Jonathan le David cu rualpi tha si dingah thu an tiawmaw, zuk 3-5. Cuisin, Jonathan le David hmuh hai dingah zuk 8-nak hmang aw.

ZOHSAL AW

A tul asile Câng hril hi zirh awla, simfiang hai aw – **1 Samuel 18: 14.**

NUNPI AW

- Koliat a neh hnuah David khuiah a feh?
- David i rualpi tha zet kha zo saw? A pa cu zo a si?
- David thuhla ah nunaupawl in ziang hla an sak?
- Zo saw mi iksik ih, thinheng?
- Saul in ziang tuah a tum? Ziangtin?
- Ziangruangah Saul in David a tih si pei?
- David kha khuiah a thlah? Ralpawl in an rak hliam maw?
- Khristian kan si ahcun zo in in duhdawt, in ngaisak ih in kilveng?

Zuk hman thei tumaw, thuanthu simsahai aw, asilole thuanthu sung ta vekin cawng hai uh. Na neih remcang asile darsumsel hmang aw, asilole cahnah thawn darsumsel tuah awla hmang mai aw.

Zirnak Hmat Pekdan Sayapawl Khihmuhtu

LEVEL 1 ZIRNAKPAWL:

- Cahmai pakhat (asilole cabu sungih cahmai pahnih) zarh tin rāwng hnih le ṭawngfáng kimter ti mi a um ringring.
- Zarh khat hrangah hmat 10 pek ding a si, thla khat ah hmat 40.
- Level 1 zirnak cotu nauhakpawl cun ṭha teih ca an siar thei ding kha nu le pa/hotu/sayapawl in beisei loin bāwm tum ding a si.
- Thusuhnak sannak hrangah hmat 2 a si pei ih, rāwng hnih man ah hmat 8, cutin zirnak pakhat zate hmat kāwm cu hmat 10 a si ding.

LEVEL 2 ZIRNAKPAWL:

- Zarh khat ah cahmai pahnih. (cabu te sungah cahmai 4 a um)
- Zirnak sungah thanthu an tel thluh. Tlawngtapawl in ṭawngfáng phunphun kha zirnak sung ihsin hawl hai seh, rāwng hnih hai seh, Bible Cāng Hril kim ki ngan hai seh.
- Zarh khat hrangah hmat 20 pek ding a si ih, zirnak thusuhnakpawl dikteih an tuah asile, a tlangpithu in thla khat hrangah hmat 80 man zir ding a si.

BIBLETHU HMAT PEKDAN

HMAT PEKDAN

Sayapawl kha himi tuah hmaisa dingih ngen an si:

- Zirnak kip kha ṭhaten cek awla, an sannak cahnah kha a hman le hman lo ṭhaten cek awla hminsinnak ngan aw.
- Na sim hai vekih an phi asile, lawmman ah hmat ṭha pe hai aw.
- An phinak ball pen asilole khedan rāwng thawi rāwng bangaw lo ball pen in hmat pe awla, a hman mi a phi cu hmat pe aw.
- Dik lo ih an phi mi le an ngansual mi cu a dik mi a phi ngansak vivo aw. Cafáng ngansual mi cu hmat pe thotho aw.
- A phi a hrek lawng dikih an ngan mi cu hmat kim pe hlah aw.
- Hmat an ngah mi zate kāwm kha zirnak cabu te cahnah netabik ah ngan awla, thapeknak ca tete ngan aw.

Hmat pek thu ah a mawitawkih tirhsian a ṭha, nauhakpawl Bible an zirnak ih thapekthiam a pawimawh zet. Thla tin saya in cabu a lawngnak ah khan thapeknak ca te ngansak ringring hi a thupi tuk. Rāwng an hnih mi parah siseh, an kut ngan mawinak parah siseh, hmat an hmuh ṭhat mi parah siseh, tlawngtapawl in an zir mi thu an theih mi parah siseh faknak le thapeknak duhum ṭawngkam tete ngan theu aw. Cun a phi an sual rori mi hmat pek thotho tivek cu ti lo lawlaw ding a si.

Faknak ṭawngkam khal a phunphun hman ding a si. Nauhakpawl an thatho ding le Bible zir an duh ding hi hmuitin awla, faknak ṭawngkam tete khal nganthiam tum aw. Na faknak ṭawngkam kha amah kel ringring a si ahcun mual a nei lo ding ih, sullam um lo ah a ang ding.

LEVEL 1

Faknak Tlangpi

“Mawite – hih zirnakpawl na thawk thei ruangah ka lung a awi tuk, nuam na ti ka zum. Rāwng na hnih mipawl hi mawi ka ti ih ka duh hai tuk.

“Tlawng na kai maw? Na tlawng thu i sim hnik aw. Na hnen ihsin thuhla theih ding ka hngakklap zet.”

“Na titha tuk, Andru. Rāwng hnih na thiam tuk, a mawi ka ti tuk! Rāwng na hnih mi kha rīn sung rori ih hnih kha a har maw? Zirnak netabik ah khin rāwng na hnihadan malte na tisual deuh.”

Thlarau Iam thu ih faknak

“Na titha tuk, Sarah. Jesu in Jairas a bāwm hi ziangtluk mithlawsuak a si ti aw.”

“A phi na ngan mi a ṭha tuk! Jesu thih thu thanthu hi riahsiatumza a si na ti lo maw, asinan a thawsal hi ziangtluk lungawiumza so a si ti aw.”

LEVEL 2

Faknak Tlangpi

“Na phi mi a ṭha tuk lala, Vante – Tlawng na kainak ih na sayapawl cu na ca zirnak le camibuai na tuah mi ah a lung a awi zet ṭheu ding ka zum!”

“Na birthday a thleng cing ding ti ka thei, Connor. Na birthday hrangah ziang nan tuah ding? Na tuah mi kip ah hlawhtling hram aw!”

“Nasa zetin Pathian thu na zir ti ka thei. Malte lawng sual mi na nei. Biblethu zirnak thusuhnak sannak na ngan tikah ceksal ṭheu aw maw!”

Thlarau Iam Faknak

“Naute Jesu rankheng sungih a um rāwng na hnih mi kha ka duh tuk, na thiam tuk ka ti. Pa Pathian in a Fapa hi leitlun ih a run thlah hi a ṭha tuk ti aw?”

“Rāwng na hnih mi ka duh tuk! Zekariah in Pathian sim mi a zum lo ruangah, a zum lo man a tuar. Cumi hnuah Pathian Kamsuakthu parah rinhlelhna a neisal nawn lo.”

“Thusuhnak na san mi a ṭha lawlaw. Ramthing ih Filip tawngtu pa kha lungawi zetin a fehsuak ti aw!

© Bible Educational Services 2015

www.besweb.com

Registered Charity UK CIO 1186004

CFM (Falam Chin) 05/2024